repertoár malé scény

ROČNÍK 3
1965
ČÍSLO 1

FILMS

repertoár malé scény

přináší v 1. čísle (ročník 3 — 1965) mj. povídky Wolfganga Hildesheimera, jugoslávskou grotesku Ivana Raose, verše Vladimíra Holana, Josefa Hanzlíka, písničky z amatérských i profesionálních divadélek a ukázky ze silvestrovského pořadu Čs. rozhlasu

Vpravo:
Luboš Štěpán:
Blahoslavená Anežko česká, oroduj za nás!
(Z výstavy v divadle Paravan)

Na 1. str. ob.:
snímky A. Paula z her V & W PĚST NA OKO, KAT A BLÁZEN

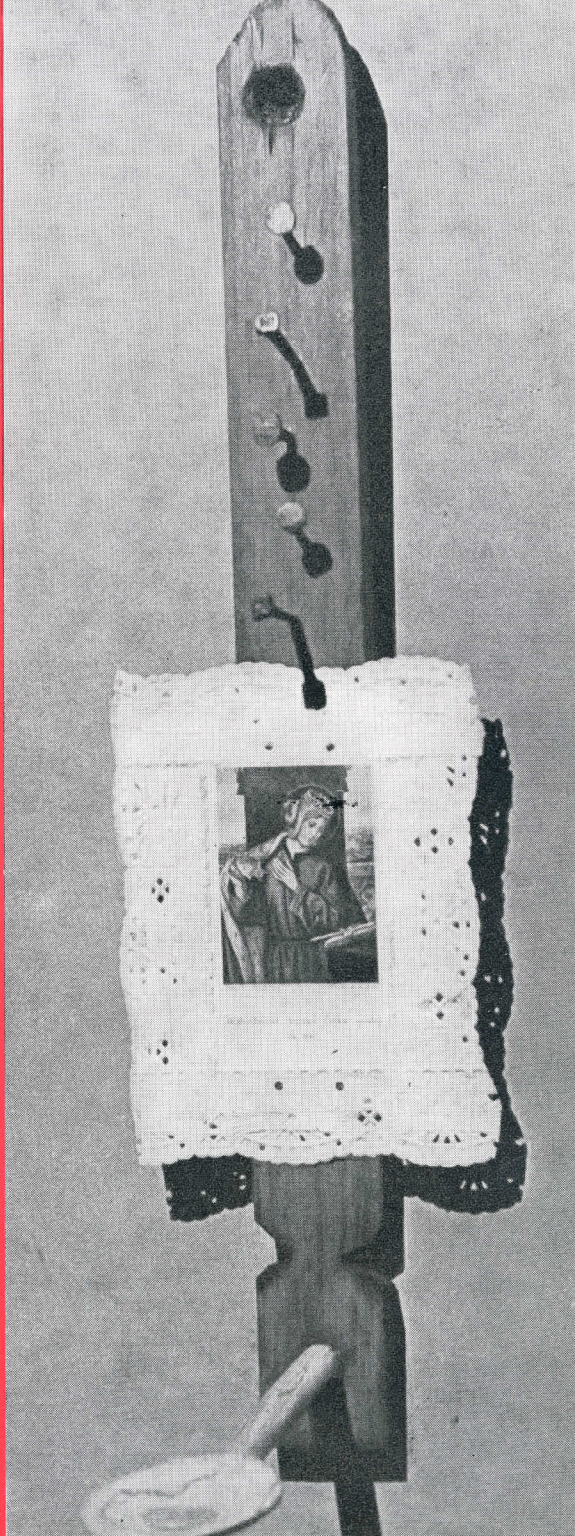

VLADIMÍR HOLAN

Prosinec na vsi

Svítání, které dává málo bílé, svítání,
které by sedlák přirovnal ke krávě před otelením . . .
Brzy to ovšem vynahradí sníh
a zůstane ležet tak natrvalo,
že vlastně bronz je přitom na svědectví pomíjení . . .

Ale už teď je někdo, kdo vyhrabává z almary
látku, jejíž barvu vytáhne příští jarní slunce,
a někdo, kdo zná hlasy všech ptáků . . .

Čtvrtý měsíc

Dubnová mlha. Jediný paprsek slunce,
bledý jako slepecká hůl, tápe,
třebaže už pevněji než před týdnem.
Studené ruce, vřelé srdce . . .

Také ty víc než tušíš . . . Ale to je všechno . . .
Hrozí-li ti nebezpečí, jsi bezbranný . . .
Hrozí-li ti štěstí, jsi bezmocný . . .

Zmrtvýchvstání

Že po tomto životě zde mělo by nás jednou vzbudit
úděsné ječení trub a polnic?
Odpusť, Bože, ale utěšuju se,
že počátek a vzkříšení všech nás nebožtíků
bude ohlášen tím, že prostě zakokrhá kohout . . .

To potom zůstaneme ještě chvíli ležet . . .
První, kdo vstane, bude maminka . . . Uslyšíme ji,
jak tichounce rozdělává oheň,
jak tichounce staví na plotnu vodu
a útulně bere z almárky kávový mlýnek.
Budeme zase doma.

ZE SBIRKY BOLEST (1949—1955),
KTERÁ VYJDE PŘÍŠTÍ MĚSÍC
VE VÝBĚROVÉ ŘADĚ
KLUBU PŘÁTEL POEZIE.

WOLFGANG HILDESHEIMER

POHOSTINSKÉ VYSTOUPENÍ POJIŠŤOVACÍHO AGENTA

Kdo jednou slyšel hrát Františka Hrdlu, nikdy na ten velkolepý zážitek nezapomene (ani kdyby chtěl). Na základě jeho strhujícího temperamentu a jeho virtuózní techniky srovnávali ho vedoucí kritikové tohoto století s Antonem Rubinsteinem, a Eduard Watznik, nestor historiků hudby — je mu dneska 104 let, a i když si však občas poplete čísla opusů, je stále ještě na vrcholu svých receptivních schopností — tedy Watznik zvolal jednou: „Zavřete oči, a jako byste slyšeli Liszta!“ Tomuto bohem nadanému muzikantu bouří vstříc frenetický potlesk, jakmile dozní poslední tón; ať je to v Londýně nebo Káhiře, v Paříži či ve Williamsburghu (Pa). Poté se zvedne, pomalu, naprosto vyčerpán, ale skromný: pouhý služebník děl velkých komponistů. Hluboce se klaní, přičemž mu, jak se říká, kolem úst pohrává unavený úsměv. Pravý umělec, myslí si nezasvěcený návštěvník koncertu, pravý miláček múz. Jenom pár lidí, mezi nimi já, jeho přítel z dětství, zná jeho tragický osud, příčinu jeho unaveného úsměvu: Hrdlovi zabránili stát se pojišťovacím agentem.

František Maria Hrdla pochází z muzikantské rodiny. Jeho otec byl vyhledávaný hudební pedagog, který si získal neocenitelné zásluhy o domácně provozovanou hudbu svým zpracováním klasiků pro čty-

ři ruce. (Jako komponista ovšem nebyl víc než „přičinlivý“ a jeho symfonie jsou dnes zapomenuty.) Jeho matka byla jednou ze šesti dcer Jana Nepomuka Hummla, získala si však vlastní postavení v hudebním světě jako harfenistka.

Malého Františka, sotva odrostl kolébce, posadili na stoličku ke klavíru, ve čtyřech letech už měl za sebou „veselého krajánka“ a čtyři roky poté mu mohli vzít míru na sametové kalhotky zázračného dítěte. Tento znepokojivý vývoj se náhle zarazil: mladý František se náhodou seznámil s pojišťovacím agentem, který v desetiletém dovedl probudit zájem o pojišťovnictví.

Tak začal konflikt, jehož rozsah mohou zplna obsáhnout jenom ti čtenáři, jejichž osudem byl v mládí boj proti nechápajícímu a neúprosnému otci, boj za vzdálený ideál. Ne bez hluboké účasti si evokujeme skličující pocit viny v mladém člověku, který se s agenty a statistiky musel scházet tajně, protože mu příliš přísný otec zakázal stýkat se se zástupci této živnosti. A přesto: Jak se mi pak František jednou přiznal, patří doba, kdy v noci pod peřinou čítal Baumgartnerovu „Soudní praxi ve věcech pojištění“ a kdy psal svůj vlastní — ostatně opravdu pěkný — pokus „Kapitálová rezerva a přirážkový systém“, k nejšťastnějším obdobím jeho života.

Žádný skutečně sensitivní člověk nevydrží však takový trvalý nápor na svou odolnost. Přemožen a deprimován musel se mladý František podrobit svému osudu a brzy nastoupil triumfální pouť světem, na níž dodnes nesklidil leč vavříny. Ztratil jsem ho na dlouhou dobu z očí, ale když jsem občas viděl jeho obraz v časopise, zdávalo se mi, jako by v jeho unaveném pohledu byl rys bolestného odříkání, hluboká touha po dávno ztraceném ideálu.

A včera jsem opět poprvé po letech slyšel Františka, který se vrátil domů ze zahraničního turné: hrál Malinczewskyho devátý klavírní koncert, věnovaný stejně jako předchozích osm Hrdlovi. Hrál ho tak božsky, že si naprosto cizí lidé podávali ruce a i mně ostřílenému znalci vstoupily slzy do očí.

O přestávce, před Eroikou, prorazil jsem si deštníkem v rozčileném houfu lovců autogramů cestu do pokoje pro umělce. Můj přítel František seděl postárlý, unavený a vyčerpaný mezi vavřínovými věnci a s nepřítomným výrazem je oškubával. Šel jsem k němu, políbil ho na obě tváře a řekl, že jeho hra byla zjevením. Chladně se zeptal, jestli jsem snad očekával něco jiného. Jenom takhle, volal jsem vzrušeně, je možno hrát Malinczewskyho! A že je to nesmysl tvrdit, že tenhle komponista nevyžaduje rubata a změny tempa. Strohý úder, přehnaná motorika takzvaných věcných pianistů ... Ale on mě neposlouchal, jen se na mne ze strany díval. Zarazil jsem se. Díval se to pojišťovací agent číhavě na nové riziko? Poněkud zmaten jsem hovořil dál, o zvláštní kombinaci brilantní techniky a pravého expresiva. Zůstal chladný.

Měl jsem pocit, že jsem mluvil do větru, vystřízlivěl jsem, vstal, podal mu ještě jednou ruku a chtěl jsem jít, abych uvolnil cestu rostoucímu náporu sběratelů autogramů. Tu se mne na oko nedbale zeptal: „A pověz mi, kamaráde, jsi ty vůbec pojištěný?“

Poněkud chraptivě jsem připustil, že nejsem.

Oči mu zazářily; najednou procitl a byl čilý. Jediným skokem se octl u stolu, ze zásuvky vytáhl několik formulářů: než jsem stačil říct Eroika, pojistil mě proti vraždě, nehodě, krupobití a mlze a všem katastrofám a vyšším mocím, proti nimž lze být pojištěn. Na ty minuty nezapomenu nikdy: jeho

velkolepé řečnické umění a jeho vřelý patos rovnaly se skutečně rudimentární síle jeho pianistiky.

Rozloučil se se mnou s podepsaným formulářem v ruce. Křikl za mnou: „Pošli mi sem sběratele autogramů!“ a ze zásuvky vytáhl tlustý svazek papírů. Neříkám to rád, ale poslední pohled, který za mnou vyslal, rovnal se pošklebku.

Zvláštní člověk, myslel jsem si během Eroiky; opravdu, dvojitý talent nevšedního rozsahu.

BYT V PODKROVÍ

Už několik měsíců hledal Martin byt, který by vyhovoval jeho sice nevelkým, ale přece jen velmi vyhraněným nárokům. Tomuto hledání bytu ve všem přizpůsobil svůj denní program, vzdal se pravidelného zaměstnání a tak zanedbal pár naléhavých rodinných záležitostí, které ještě před nějakou dobou bylo naléhavě třeba zařídit ihned, že teď už nemělo smysl ještě o ně dbát, a proto je mohl klidně ponechat jejich osudu. Hledání bytu se dávno stalo samoúčelem, rutinou, při níž se objekt sice měnil, provedení však bylo pokaždé totéž. Ráno vyšel z domu, obešel agenty, prohlížel si staveniště a domy a večer se vracel domů; bylo to stejné, jako by vycházel za normálním povoláním. Naléhavost celé věci ovšem zmiňovalo to, že už si ani neuvědomoval nutnost zlepšit své bytové poměry, neboť následkem naprostého nedostatku času svého momentálního bytu vlastně neužíval. Bylo to s ním, jak to tak často v životě bývá: člověk něco hledá a během hledání zapomene, co hledá.

Ale v jedné chvíli, v níž se obzvlášť jasně upamatoval na svůj původní záměr, našel vhodnou příležitost. Prošel zcela rozbořenou ulicí: šel se podívat na byt, jehož adresu dostal v jedné agentuře. Když se tam dostal, zjistil, že dům není nic víc než ruina, lešení s několika vertikálními betonovými sloupy a ocelovými podpěrami, které však měly plnou délku už jenom uprostřed bývalé budovy, a několika příčných vzpěr, jež tyto podpěry držely pohromadě. Kostra byla neúplná, svalstvo chybělo zcela. Takže o domě ve vlastním slova smyslu nemohlo být řeči. Martin zavolal agentovi, sdělil mu, jak se věci mají, a zeptal se, nedošlo-li k omylu. Ten však řekl, že k omylu nedošlo, že je na správné adrese; agentura totiž v tomto případě prostředkuje jenom vzdušný prostor, byt by si musel postavit sám; nájemné taky je — jak musí uznat — neobyčejně nízké. Martin to uznal, a když si všecko důkladně uvážil, rozhodl se, že si najme vzdušný prostor na podkrovní byt, a to navzdory všem pochybnostem, které vyslovil jeden známý architekt. Že totiž lešení prý není dostatečně nosné, bydlení na tak nedostatečných základech není dost jisté. Martin řekl, že jisté není vůbec nic. Na námitku, že ve všeobecné nejistotě má ovšem člověk možnost vyhnout se neštěstí, které lze odvrátit, Martin neodpověděl, neboť ho architektův názor nezajímal. Aby mohli položit podlahu, museli základní konstrukci — pokud tak lze označovat cosi, co se vznáší ve vzduchu — podepřít od země vysokými trámy. Nezvyklá podívaná často přiměla kolemjdoucí, že se zastavovali a svým výrazem a leckdy i slovy vyjadřovali naprosté nepochopení. Jinak však stavba probíhala normálně. Zpočátku dělalo potíže vytahování materiálu, ty však brzy odstranil přičinlivý stavbyvedoucí, který se vyznal v nevšedních zakázkách. Byt rostl, napřed podlaha, potom stěny a stropy a nakonec poněkud zešikmená střecha. Potom přišla

okna a dveře. Dveře z bytu vedly do volného prostoru a člověk se jimi dostal na poslední příčel provazového žebříku, takže proti všem zvyklostem musel z bytu vycházet zády, nechtěl-li ztratit půdu pod nohama.

K první z řady nehod došlo, když dovezli zásilku nábytku. Když totiž na laně visel Martinův veliký psací stůl, rozhoupalo se lano a stůl vrazil do jedné z ocelových podpěr. Psací stůl, sice zděděný, ale účelný kus nábytku, zůstal nedotčený, ne však podpěra, která se roztříštila jako cukrová štanglička. Přítomní dělníci i kolemjdoucí zaraženě vzhlíželi k bytu. Snad čekali, že spadne z lešení jak zralá hruška, ale nic podobného se nestalo. Byt se ani nehnul. Psací stůl vytáhli nahoru, dostali ho do bytu oknem, a stěhování dalšího nábytku proběhlo bez zvláštních událostí.

Martin sám se na chvilku polekal, ale nevypadl z konceptu, a i poté ujišťoval lidi, kteří mu blahopřáli větou „no, tentokrát to ještě dobře dopadlo", že nikdy nepochyboval o tom, že jeho byt ztrátu jedné podpěry vydrží.

Další, sice ne tak povážlivou, ale přece jen podobnou příhodu přestál však už skutečně bezstarostně. Při této příležitosti ho jeden mladý pár vyhledal — jak se vyjádřili — v jeho novém bydlišti. Napřed chtěli udělat několik fotografií, ke kterémužto účelu se mladá paní měla nenuceně postavit nahoře na provazovém žebříku. Když však bylo už všecko připraveno a muž se opřel o jednu ocelovou podpěru, aby se mu nepohnul aparát, vypadlo z horních vzpěr několik tvrdých betonových úlomků, které mu málem vyrazily kameru z ruky. Tahle příhoda ho tak dopálila, že nechal fotografování, zavolal svou rozhořčenou ženu dolů a odešel s ní. Napřed ovšem ještě křikl na Martina, který průběh událostí sledoval z okna, aby jejich přátelské vztahy považoval za přerušené. Martin za tu příhodu sice vůbec nemohl, považoval však za zbytečné tuto okolnost připomínat. Vzal oznámení s úsměvem na vědomí a pobaveně a bezstarostně vytáhl provazový žebřík nahoru. Jak šťastná jsou manželství, pomyslel si, v nichž reakce obou partnerů tak krásně ladí.

První ze dvou vysokých betonových sloupů se zlomil při návštěvě Martinovy tety. Přišla jednoho dne, pozdravila ho zdola a sdělila mu, že mu do nového bytu nenese dárek, protože si (v duchu) řekla, že v takovém bytě každý nový kus ohrožuje rovnováhu, a proto je ho třeba chápat jako balast. Martin na ni zavolal, že tuhle úvahu považuje za naprosto rozumnou, že taky z téhož důvodu své návštěvy nehostí, protože příliš plná špižírna je stejně nebezpečná jako plné žaludky hostů, i když se ovšem po požití potravy lépe rozděluje váha. Po tomto úvodu jí hodil dolů provazový žebřík, který však staré paní vyklouzl a narazil do jednoho z obou betonových sloupů. Sloup se rozsypal jako suchý chuchvalec písku. Vetchý beton se z něho řinul v drobných pramenech, a co ještě před několika vteřinami bylo sloupem, byla teď už hromada. Teta odkvačila, aniž se ohlédla, provazový žebřík se kýval sem tam, ale byt stál; teď už jenom na jediném betonovém sloupu a na jediné podpěře.

Sloup rozbil Martinův přítel Robert. Byl jediný, kdo se ještě odvažoval nejen vkročit do bytu, ale taky tam pobýt, nedbaje hrozícího nebezpečí. Napřed byla jeho bezstarostnost ovšem vyumělkovaná, ale později si na choulostivé postavení zvykl a jednoho dne toto postavení sám připomněl, když položil otázku, jestli by se byt sesul, kdyby padl i druhý sloup. Martin, jehož vystupování v posledních týdnech nabylo jakési převahy, s úsměvem odpověděl, ať to zkusí,

a vtiskl mu do ruky kladivo. Robert slezl dolů a rozbil pilíř středně silným úderem kladiva. Potom si už nahoru netroufal, a Martin mu musel hodit klobouk, který si donesl ze šatny v očekávání věcí příštích. Robert položil kladivo, otřel si z rukou betonový prach, nasadil si klobouk a šel.

Ještě téže noci jal se Martin rozbíjet poslední ocelovou podpěru, a tím jediný záchyt, který jeho byt spojoval se zemí. Nevedla ho k tomu zvědavost, neboť už dávno věřil, že jeho byt nespočívá na vetchých nosnících, které osud rozmarně nechal stát. Spíše se chtěl zbavit tohoto jediného nosníku, který byl už jenom zdáním a opticky působil přímo směšně. Myslel si, že teprve teď se jeho bytu dostane vzezření vznešené jistoty, jako by ho nesly neviditelné ruce. Slezl dolů, s klidnou důvěrou vložil ruce na poslední nosník a ulomil ho jako kytku.

Neměl už čas uvědomit si svůj osudný omyl. Střecha se zhroutila, zdi se zřítily a na kusy rozbily podlahu. Zničený byt spadl málem v jediném kuse a pohřbil Martina pod prachem a troskami.

DAŘÍ SE MI DOBŘE

Jednoho večera — teď je tomu asi rok — mě navštívil strýc. Přinesl mi dva obrazy, které, jak říkal, vydražil na jedné aukci. Šlo o dva velké, pravé, těžké oleje, pastózně malované na plátně, v tlustých, pozlacených rámech. Oba zobrazovaly velehorské krajiny s ledovci, salašemi a dřevorubci kráčejícími domů. Jediný podstatný rozdíl byl v tom, že jedna krajina zářila v světle zapadajícího slunce, kdežto nad druhou se stahovala mračna. Jak jsem se na ně podíval, hned mi bylo jasné, že se musejí jmenovat „Západ v Alpách“ a „Před bouří“.

Strýc navrhl, abych je hned pověsil. Nenapadla mě žádná záminka, proč bych to nemusel dělat, a tak jsem je šel pověsit, přičemž on se na mne díval. „Ty obrazy se mimochodem jmenují ‚Západ v Alpách‘ a ‚Před bouří‘,“ komentoval. „Vidíš,“ řekl jsem, „zrovna jsem se chtěl zeptat na jména.“

Později jsem otevřel láhev portského a povídali jsme si. Když jsme seděli u druhé sklenice, přišel Roeder. Můj přítel Roeder je malíř moderního zaměření, několik dní předtím jsem od něho získal obraz. Jeho návštěva mi přišla nevhod, protože jsem z jakéhosi důvodu jeho obraz ještě nepověsil, a teď na jeho místě visely ty dvě veliké krajiny.

„Ale podívejme se,“ řekl s přídechem užaslého zoufalství, když nás oba pozdravil a popošel k neblahým obrazům. „ ‚Západ v Alpách‘ a ‚Před bouří‘.“ — „Doopravdy se tak jmenují,“ podivil se strýc. Vysvětlil jsem Roederovi, pokoušeje se přitom o významný pohled, že jsem ty obrazy právě dostal od strýce darem. Zdálo se však, že to nehodlá vzít; znovu a znovu mumlal s nepřítomnou tváří: „Velice pěkné, velice pěkné,“ a já měl pocit, že za tou nepřítomností bují klukovina. Jeho počínání se mi zdálo zhola netaktní, a proto jsem byl rád, když se krátce poté loučil. U dveří mi přátelsky poklepal na rameno. To taky normálně nebyl jeho způsob. Velice jsem se ošíval a to poklepání jsem pak celý zbytek večera cítil na rameně.

Strýc na rozdíl od něho zůstal, dokud láhev nebyla prázdná. Když odešel, oddechl jsem si: nadešla chvíle sundat obrazy a pověsit Roederovu abstrakci; náhle jsem však ztratil elán a cítil jsem podivné ochromení. Mohl to být následek návštěvy, nebo mě snad

uondalo víno. Po portském je člověk mdlý. Buď jak buď, lézt na žebřík a věšet obrazy mi připadalo jako odvážný podnik. Nechal jsem toho.

Druhý den ráno mi přinesli velikou bednu. Zrovna jsem si přichystal nástroje, že převěsím obrazy. Teď jsem jich však použil k otvírání bedny. Docela navrchu ležel dopis. Byl od Roedera a zněl:

Milý Roberte!

Tímto Ti posílám několik předmětů, o nichž se domnívám, že vyhovují Tvému vkusu.

Srdečně Tvůj Roeder

Netuše nic dobrého jal jsem se vybalovat. Napřed se objevila porcelánová váza, obalená dřevitou vlnou, byl to pestrý jeřáb, do jehož široce rozevřeného zobáku se strkaly květiny. Vedle mezi vrstvami hedvábného papíru ležela kytice umělých růží a stolní lampa v podobě litinové nahé ženské postavy, která měla na rameni objímku na žárovku; drátěné stínidlo bylo potaženo nabíraným a skládaným hedvábím.

Tváří v tvář těmto předmětům jsem ztratil náladu. Nedal jsem se sice tou zásilkou svést k domnění, že snad Roeder vážně věří, že bych tak prudce změnil vkus, shledával jsem však, že ve svém svévolném, dětinsky záměrném nepochopení zašel příliš daleko. Copak jsem si s tím měl počít ve svém dvoupokojovém bytě; spíž ani komoru jsem neměl.

Ještě jsem dumal o nevkusnosti takových žertů, když přišla Sylvie. Sylvie je impulsívní a ustavičně inklinuje k tomu poddat se náhlým vnuknutím. Často zachází příliš daleko, a to se jí stalo i teď. Její jasný zrak musel situaci okamžitě přehlédnout. Ale místo aby stála při mně, tvářila se, jako by jediným problémem bylo vhodné umístění několika nových akvizic. Aniž pronesla slova, měla se k dílu. Ze zásuvky vyndala žárovku, zašroubovala ji do lampy a odnesla ji do mé ložnice; s ženskou něhou urovnala do vázy umělé květiny, postavila ji na regál mezi obrazy, o pár kroků ustoupila a zkoumala účinek. Potom si sedla vedle mne a hladila mi tváře.

Obrátil jsem se k ní s nelibostí a řekl jsem: „Přestaň, Sylvie, to všecko je strašlivé nedorozumění, takřka spiknutí. Obrazy mi včera večer daroval strýc. Neměl jsem je věšet, ale bohužel jsem to udělal. Potom přišel Roeder a ty obrazy viděl. Poté ...“ Tady mě přerušila a řekla: „Nač ty omluvy? Vždyť je to jedno, jak jsi k těm věcem přišel. Teď patří tobě.“ Význam jejích slov mi v tu chvíli byl hádankou, ale v dalším se mi brzy ujasnil. Často si myslívám, že tenkrát řekla: „Teď patří k tobě.“ Rozhodně musela její řeč mít tento smysl.

Když odcházela, loučila se se mnou jako s pacientem, kterého nechceme obrat o víru v uzdravení. Hleděla mi do očí, jako by mi chtěla dodat odvahy, ještě jednou mě letmo pohladila po tváři, a byla pryč.

Ale už odpoledne přišla opět a přivedla přítelkyni Renatu. Renata se vydala rovnou do ložnice a začala tam bušit kladivem. Sylvie mezitím vybalila kupu krajkových deček a řekla, že je hned rozloží po opěradlech křesel, že to jistě vyhovuje mému vkusu. Kromě toho že se ušetří potahy. Byl jsem tak rozhořčen, že jsem se nezmohl na jediné slovo. Hleděl jsem na ni neschopen promluvit, díval jsem se, jak rozkládá dečky, jak je uhlazuje rukou a připevňuje špendlíky. Potom mě odvlekla do ložnice, kde Renata mezitím pověsila veliké švarcvaldky s kukačkou.

To bylo skoro moc. Zuřivě jsem se chystal strhnout ten krám ze zdi, ale byl upevněný dvěma ocelovými skobami, a když jsem s ním cloumal, vypadla kukačka a šest-

krát mi vztekle křikla do obličeje. „Ach, ono už je šest," řekla Renata, „musíme jít." Při loučení, které jsem vzal na vědomí v jakémsi druhu zkamenělosti, mě Sylvie ujistila, že mi ještě křížkovým stehem vyšije pár ubrusů. Potom mě obě letmo políbily a se smíchem běžely po schodech dolů. Smích mi zněl v uších ještě dlouho potom, bylo to, jako by se za scénou smál satanáš, když opona už padla.

Křížkové ubrusy přišly za dva dny, ale přišlo toho víc. Večer předtím za mnou přišel Mons, architekt, s kterým se přátelím. Říkal, že od Roedera slyšel o mých nových akvizicích, že se na ně přišel podívat. Pokoušel jsem se — tentokrát už v jakémsi nervovém vytržení, kterému jsem ponechal volný průběh — vysvětlit mu, že to všecko je zlovolný omyl. Jenom se na mne pozorně díval, s vážností diagnostika, jako by se v mých výrazech pokoušel odhalit ještě další symptomy nastávajícího neduhu. To mé rozčilení ještě vystupňovalo, a když mi na rozloučenou stiskl ruku a řekl „dobrou noc, staroušiˇ, zuřivě jsem za ním třískl dveřmi.

A teď přišel, s lístkem od něho, veliký podstavec z brouseného laku barvy slonoviny, s regálky, které trčí různými směry v různé výši. Ihned jsem věděl, že se na to staví kaktusy. Kaktusy rozličných velikostí a forem přišly rovněž téhož dne, stejně jako obrázkový sešit, nazvaný „Pěstitel kaktusů". S klidem, který mě samotného udivil, narovnal jsem kaktusy na regálky a sešit jsem si položil na noční stolek.

Noc byla neklidná. Několikrát mě probudila kukačka. Když jsem rozsvítil lampu, padl můj pohled na bronzovou ženu; tuto podívanou jsem snášel jen stěží, a abych se rozptýlil, vzal jsem s nočního stolku „Pěstitele kaktusů". Nemohl jsem se však — ještě jsem nemohl — rozehřát pro jeho obsah, zase jsem knížku odložil a zhasl. Choval jsem myšlenky zaměřené nepřátelsky proti strýci, proti Roederovi, Sylvii a celé společnosti. Při těch myšlenkách jsem však přece jen usnul, než mě zase probudila kukačka.

Ještě týž týden jsem se několikrát nachytal, jak rovnám ve váze umělé květiny nebo uhlazuju krajkové dečky na opěradlech, a když došla bedna s točenými svícny a miskami, byl jsem při vybalování napjatý na každý kousek. Ani jsem si nevšiml, kdo mi ji poslal.

Nastalo léto. Sylvie odcestovala, a proto ustaly do té doby pravidelné zásilky křížkově vyšívaných ubrusů a polštářků, zato však posílala pestré pohlednice z rozličných výletů. Pořádal jsem z nich album.

Ale jednou večer mě navštívila Renata a přinesla mi album s deskami. Trvala na tom, že si jich pár musím hned přehrát. Napřed jsme si pouštěli fantazii nazvanou „Z Weberova Čarovného lesa", potom „Nejkrásnější sbory z Wagnerových oper" a nakonec finále Beethovenovy Páté symfonie. Potom odešla. Když byla pryč, přehrál jsem si ještě baletní hudbu z Rosamundy a šel jsem spát. Kukačkové hodiny bily dvanáct. Začínal jsem se orientovat podle nich.

Ještě jednou jsem se pokusil vzepřít; bylo to toho dne, kdy pan von Stammitz, který se mezitím zasnoubil se Sylvií, poslal knižní regál z žíhaného ořechu a atrapy knih. Dnes už mi není jasné, proč jsem se právě při této příležitosti vybičoval až k nesmyslnému vzteku, neboť řemeslně byl tento předmět mimo jakoukoli pochybnost. Vzpomínám si, že jsem běhal po bytě jako v kleci. Pokoušel jsem se strhat krajkové dečky s křesel; zapomněl jsem, že jsem je mezitím přišil. Chtěl jsem v zubech rozervat několik křížkově vyšívaných ubrusů, ale byly pevné, byly z dob-

rého, hrubého lněného plátna. Sylvie vždycky pohrdala méněcenným materiálem. Co však při této příležitosti vzalo za své, byla vzácná černošská plastika, jedna z mála upomínek na doby před strýcovou návštěvou. Této exemplární nehodě jsem se musel smát, a můj vztek polevil. Bezstarostně jsem se dal do práce, rovnal jsem hřbety knih do ořechového regálu a upevňoval je na obou stranách. Byl to výběr pro historiky. Mimochodem jsem se vždycky velice zajímal o historii.

Tu noc se mi zdálo, že bloumám prázdnými sály, v nichž tu a tam stojí věcný kus nábytku. Posadil jsem se na kovovou stoličku. Ihned jí dorostla vycpávaná opěradla s polštáři ze sametu a ripsu. Ze stropu se snášely křišťálové lustry. Ženy ve vlajícím rouše a s vlasy zatočenými do šneků na uších přivalily těžké zlacené folianty, které přede mnou rozevřely. Stránky byly polepeny rytinami a fotografiemi, pod nimiž stály nápisy jako „Franz Liszt v kruhu přátel" nebo „Večerní nálada u jezera" nebo „Hirošima, má láska". Probudil jsem se, když pendlovky v obývacím pokoji odbíjely tři, rozsvítil noční lampu, přede mnou stanula strašlivě přítomná bronzová figura; zase jsem zhasl, tu třikrát zakukala kukačka — zřejmě šla pozdě —, opět jsem rozsvítil a hodil po kukačce „Pěstitelem kaktusů", ale netrefil jsem se, zkusil jsem to s jelenem z rosenthalského porcelánu, ale trefil jsem se do košilatého mědirytu „la surprise", který visel vedle švarcvaldek. — Sklo se roztříštilo a já byl klidnější. Krize byla překonána.

Tak můj byt pomalu rostl. Návštěv chodilo čím dál tím míň, protože teď už to dalo práci protáhnout se mezi nábytkem a dostat se někam, kde se dalo sednout, a když se tam člověk přece jen dostal, už si zas nemohl sednout, protože po židlích ležely rámované rytiny, nádobí všeho druhu, a taky leckterý kousek vyznamenaný pro svou ušlechtilou věcnost.

Ještě jednou přišel na návštěvu strýc, ale neviděl jsem ho, neboť jsem ležel v posteli a on ke mně nemohl trefit. Proto jsem ho poprosil, aby obraz, který mi donesl, podle toho, co na mne volal, šlo tentokrát o něco moderního, položil na jeden stoleček ze soupravy z teakového dřeva, že jich přece v hale musí být několik. Volal na mne, že stolečky už jsou plné keramických nádob, které ostatně zřejmě mají uměleckou cenu. Už jsem mu neodpověděl, a proto nevím, jestli tam strýc obraz nechal nebo jestli si ho zase odnesl, protože od té doby ležím v posteli. Strýc byl poslední návštěva.

Už nevstávám, protože i kdyby se mi podařilo najít cestu v ložnici, v obývacím pokoji zabloudím. Ležím a civím před sebe, prohlížím si pohlednice nebo fotorytiny, nebo si hraju na gramofon, který stojí vedle mé postele. Schubertovo zastaveníčko nebo „Ave Maria", nazpívané jednou černošskou zpěvačkou. Má takový krásný, uklidňující hlas. Někdy si taky čtu v „Pěstiteli kaktusů", z něhož jsem například seznal, že kaktusy občas kvetou. Snad kvete některý z těch mých, ale já to nevím, neboť jak jsem řekl, do obývacího pokoje už nechodím.

Spát už teď zas mohu, protože jsem se jednou v noci trefil do kukačky vázou ze švédského skla, zrovna když chtěla vklouznout zpátky. Pendlovky v obývacím pokoji se dávno zastavily, ale já už se k nim nemohu dostat, abych je natáhl. Kromě toho ani nechci, neboť by to bylo zbytečné.

PŘELOŽILA JITKA BODLÁKOVÁ

z knihy Lieblose Legenden

© by Suhrkamp Verlag, Frankfurt am Main 1962

V Praze dne 6. 12. 1964

Vážený pane

Wolfgangu Hildesheimere,

moc rád bych se s Vámi setkal a moc rád bych si s Vámi vymýšlel a vyprávěl, cítím k Vám takovou přízeň a mám dojem, že si taky rád vymýšlíte a vyprávíte všechny ty příhody s někým a pro někoho, že si je raději vymýšlíte a vyprávíte, než píšete, takže kdyby to šlo, tak bych Vás pozval k nám, takhle na sobotní nebo nedělní podvečer, a pustil bych Vás sednout do ušáku, který jsem si minulý týden v pátek pořídil právě pro takové příležitosti, nebo bychom vyšli ven na procházku, třeba do Stromovky, nevím, jestli tam, co bydlíte, máte něco podobného jako my Stromovku čili Královskou oboru, ovšem kdybychom šli do Stromovky, tak bychom se na konec té naší procházky zastavili v Parku kultury na Bitvě u Lipan, abychom si užili, to by tu naši procházku a to vyprávění důstojně korunovalo. Ale možná, že by ten den zrovna pršelo, takže bychom přece jen seděli u nás, Vy v tom ušáku, a že bychom si vymýšleli, na jedno téma, na Vaše nebo na moje, na tom teď nezáleží, na to téma, na které bychom měli chuť, které by nás vzalo, moc si přeju takhle si s někým vymýšlet a vyprávět a dávat dohromady tu třísť chvil a příběhů, domáhat se světa a vyznávat se z něj, a přitom se radovat z těch objevů a smát se i bát se, každý by vyprávěl chvíli, příběh rozhovor, už slyším ty refrény slov a vět, jak nabíráme dech k novému překvapení, ponoření nebo odrazu, vážený pane Hildesheimere, to bych strašně rád, Vy byste k tomu byl ten pravý partner.

Ale mám tu ty Vaše povídky, tak si s Vámi vyprávět a vymýšlet přece jen mohu a taky to dělám, sedím sám v tom ušáku, a teď jste Vy ten pojišťovací génius-klavírista (víte, že rusky se řekne pojišťovna „strachkasa"?) a já za Vámi přišel po tom koncertu a vykládáme si o tom, právě o tom, co Vy jste do té své povídky nenapsal, ale co já bych Vám v té Vaší povídce chtěl říci, když už jsem se do ní dostal...

... a teď zase prasknul ten poslední pilíř, ale na toho mého se byt nezřítil, ne, zůstal nad ním ve vzduchu, říkám Vám to a čekám, co Vy na to...

A kdybyste mě viděl, jak já ležím v té posteli, jak já se převaluju, pane Hildesheimere, něco se nedá napsat, to se musí zatančit, takové prodírání se bytem a povalování se v posteli, to je tanec. Když někdy píšu svoje vyprávění, tak si při tom taky takhle tancuju, a když si vyprávím s Vámi, tak si tancuju nebo pískám nebo prsty na sklo vyklepávám ty party, své party, které si od Vás beru a s kterými se k Vám zase vracím.

A je to moc dobré, že Vás Jitka Bodláková vzala do češtiny a že Vás dávají zrovna v tomhle časopejsku, protože možná taky někdo tak jako já si s Vámi bude vymýšlet a vyprávět ty Vaše příběhy jako Vaše a své. A i tančit (převalování se na posteli je tanec) i pískat a prsty vyklepávat na desku stolu nebo okenní sklo. A možná, že na scéně. Malé scéně. I kdyby tou malou scénou byla třeba koupelna. Anebo jeho postel plující tmou uprostřed noci.

Moc rád bych se s Vámi někdy setkal. Moc rád. Tak jsem řekl, co jsem Vám chtěl říci, a pozdravuji Vás z celého srdce a jsem rád, že se s Vámi tak setkávám, i když tu nesedíte v mém ušáku, který jsem si v pátek minulý týden pořídil právě pro takové příležitosti.

IVAN VYSKOČIL

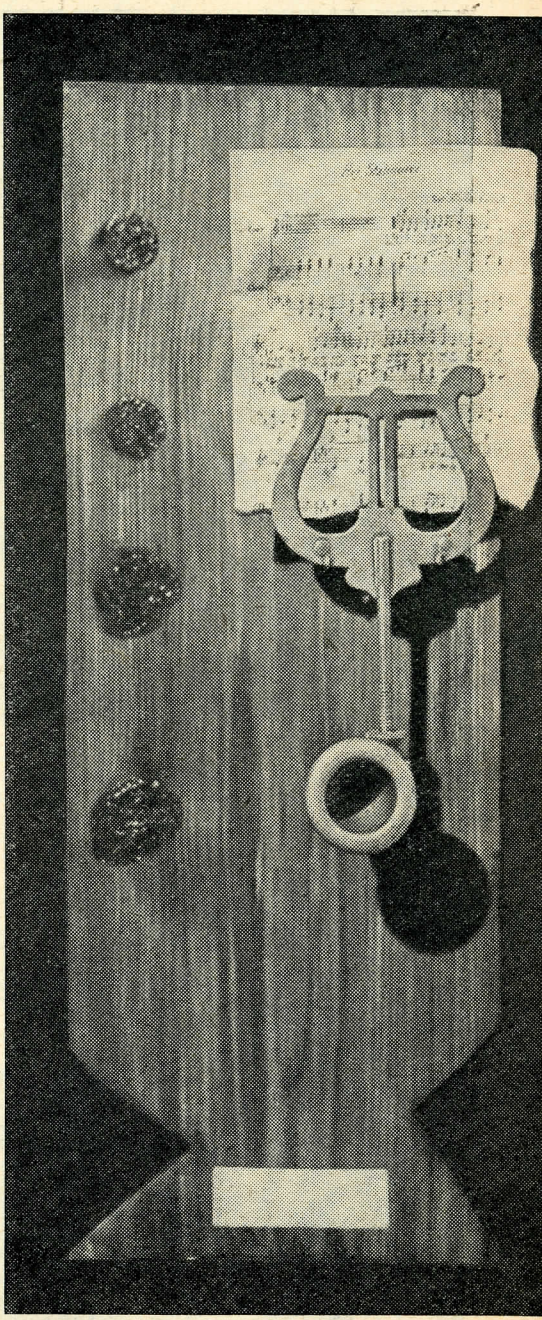

►
Luboš Štěpán:
Náústek starý nejméně 10 let
(Z výstavy v divadle Paravan)

Národní umělec Jan Werich dožívá se v únoru šedesátky; připomínáme toto jubileum snímky A. Paula z her Osvobozeného divadla Balada z hadrů (nahoře) a Kat a blázen (dole a na protější straně)

IVAN RAOS

POD GILOTINOU

GROTESKA V JEDNOM DĚJSTVÍ

POD GILOTINOU

PŘELOŽIL JIŘÍ FIEDLER

POD GILOTINOU

OSOBY:

KNÍŽE

GUON, předseda vlády a šestinásobný ministr

PION, ministr spravedlnosti a šestinásobný ministr

DUAN, zločinec

Stává se a snad se dokonce stalo v jednom malém, maličkém knížectví, tak maličkém, že se mu nevyplatí koupit si gilotinu.

Empirový knížecí sál. Dlouhý stůl. Kníže uprostřed, ministři na koncích stolu. Ministři mají před sebou svazky spisů, kalamáře a pera. Chystají se ke schůzi vlády.

VÝSTUP I
KNÍŽE, GUON, PION

KNÍŽE: Pane ministerský předsedo a ostatních šest ministrů ve vaší osobě, pane ministře spravedlnosti a ostatních šest ministrů ve vaší osobě, zahajuji zasedání vlády. Prosím pana ministerského předsedu, aby přednesl návrh jednacího pořadu, a zároveň ho jmenuji zapisovatelem.

GUON: Vaše knížecí Výsosti, pánové ministři v mé i ve vaší osobě, pane kolego, dovoluji si navrhnout tento jednací pořad:

1. Otázka plnicího pera.

KNÍŽE: Jakého plnicího pera?

GUON: Vaše knížecí Výsosti!

KNÍŽE: Prosím, prosím.

GUON: 2. Spuštění rybářské lodi na moře.
3. Zrušení pracovního poměru listonoše Guriona, a jako poslední
4. Pokračování případu Duan.
Kdo souhlasí s jednacím pořadem?

KNÍŽE: Není mi jasný první bod.

GUON: Dojdeme k němu, jen co schválíme jednací pořad.

KNÍŽE: Zneužíváte mé zvědavosti.

GUON: Výsosti, jednací pořad také nemusí být schválen.

PION: Máte pravdu. Já a mých šest ministrů hlasujeme proti.

GUON: Já a mých šest ministrů hlasujeme pro.

KNÍŽE: Nešťastná zvědavost, i mých sedm hlasů pro. Tak co je s tím plnicím perem?

GUON: Strpení, Výsosti, jen co sečtu hlasy. Tedy sedm a sedm. Výsledek 14:7. Můžeme přejít k prvnímu bodu. Otázka plnicího pera je jedním z nejbolestivějších problémů všech schůzí knížecí vlády. Pánové, vždyť my ještě dnes, ve věku nukleární fyziky, píšeme málem husím brkem. Naše pera strašně skřípou, pánové, a jejich skřípot až příliš dobře slyší opozice. Využije toho pro svou propagandu a podle svého zvyku skutečnosti demagogicky překroutí. Nebude se říkat „skřípe jim pero“, ale „ve vládě něco skřípe“. A musíme si otevřeně přiznat, že opoziční koalice je dnes silnější než vládní koalice. Proto navrhuji, aby bylo pro zapisovatele, zahrnutého v mé osobě, zakoupeno ze státní pokladny plnicí pero, které neskřípá. Já a mých šest ministrů hlasujeme pro.

KNÍŽE: Vždyť máte plnicí pero.

GUON: Ale své vlastní, Výsosti. Hlasuji pro státní, protože nikdo, pánové, není oprávněn podpisovat státní tajemství soukromým perem.

KNÍŽE: Ať zchudneme. Hlasuji pro.

PION: I já jsem při vás, Výsosti.

GUON (*zapisuje do protokolu*): „Jednomyslně bylo schváleno zakoupení plnicího pera s jedním rezervním pérkem...“

KNÍŽE: O rezervách jsme nemluvili.

GUON: Dobře. Zapíšu to. Tedy: „Jednomyslně, i když se o rezervách nemluvilo, bylo schváleno zakoupení plnicího pera s jedním rezervním pérkem.“

KNÍŽE: Přejděme k druhému bodu.

GUON: Slavnostní spuštění první rybářské lodi, dlouhé šest metrů, z naší první loděnice, bude se konat ve čtvrtek sedmnáctého května. Slavnosti bude přítomna Jeho knížecí Výsost s celou vládou. Loď pokřtí Její knížecí Výsost. Já a všichni moji ministři, kromě ministra rybolovu, hlasujeme pro.

KNÍŽE: Já také.

PION: Já také a všichni moji ministři, kromě ministra zemědělství... jen abych nezůstal za kolegou.

GUON: Sčítám hlasy: 19:2.

PION: Třetí bod?

GUON: Navrhuji, aby byl okamžitě a bez okolků rozvázán pracovní poměr s listonošem Gurionem.

PION: Navrhuji, aby byl okamžitě a bez okolků tento návrh zamítnut.

GUON: Víte vy vůbec, co provedl?

PION: A víte vy vůbec, že je to jediný listonoš v knížectví?

GUON: Máme ještě tři, pane kolego.

PION: To nejsou státní listonoši. Dva jsou placeni hernami a jeden biskupstvím.

GUON: Nezáleží na tom, kdo je platí.

PION: Záleží. Může snad být knížectví bez státního listonoše? Táži se vás, pánové!

KNÍŽE: Nemůže.

PION: Prosím!

GUON: Knížecí Výsosti, pan kolega bohužel nehájí zájmy státu, ale své vlastní zájmy. Gurion je jeho volič. Na vlastní oči jsem viděl, jak mu platil litr vína.

PION: Pokud vím, ústava mi zaručuje právo hostit, koho chci, tedy i listonoše.

GUON: A kupování hlasů?

PION: Vám hlas prodat nechtěl. Ani za pět litrů by vám ho neprodal.

KNÍŽE: Pánové, zapomeňte na soukromé účty, když jde o zájem státu. A co provedl ten listonoš? Na mě působil sympaticky.

PION: Jinak ani působit nemůže.

GUON: Dne šestého května byl nalezen ve škarpě ve stavu silné opilosti. Prohlídka jeho brašny ukázala, že se v ní nalézaly přísně tajné státní dokumenty, adresované přímo Vaší Výsosti. Jen díky náhodě se těchto dokumentů nezmocnili nepřátelští agenti.

KNÍŽE: Promiňte, o jaké dokumenty jde?

GUON: Byl tam dopis od syna Vaší Výsosti.

PION: Jenom pohlednice.

GUON: Pane kolego a všichni páni kolegové ve vás, knížecí pohlednice i jako pohlednice zůstává knížecí.

PION: Ale není státním dokumentem.

GUON: A kdyby se synu Jeho Výsosti na horách něco stalo a kdyby to byla poslední zpráva od něho, myslíte, že i v takovém případě by...

KNÍŽE: Nevymýšlejte si. A další dokument?

PION: Odborový svaz pohostinství a heren — jiný ani nemáme — zve Vaši Výsost na ples.

KNÍŽE: Dostal jsem tu pozvánku?

PION: Dostal, Výsosti.

GUON: Ale mohl jste ji také nedostat. Já a mých šest ministrů pro.

PION: Já a mých šest ministrů proti.

KNÍŽE: Všech mých sedm hlasů proti.

PION *(výsměšně)*: Pane kolego, spočítejte hlasy.

GUON: Přistupme ke čtvrtému bodu jednacího pořadu. Pokračování případu Duan.

KNÍŽE: Došla odpověď od vlády spřátelené Gurmánie?

GUON: Od tří spřátelených vlád. Spřátelená...

PION: Ministr spravedlnosti jsem já. To je můj resort. Vláda spřátelené Gurmánie žádá za pronájem gilotiny, kata a popravčího personálu šest miliónů.

KNÍŽE: Vyloučeno. To převyšuje roční platv všech členů vlády.

GUON: Vždycky jsem říkal, že je výnosnější být katem než ministrem.

PION: Vláda spřátelené Polemie žádá pět a půl miliónu a vláda spřátelené Mikronie pět miliónů.

GUON: Co budeme dělat, Výsosti? Je to největší problém, s jakým se kdy knížecí vláda setkala.

PION: Přímo neřešitelný. Můžeme snad zaplatit pět miliónů za popravu jednoho darebáka?

KNÍŽE: Nesmysl!

GUON: A co se obrátit na majitele heren?

KNÍŽE: Chcete vybírat dobrovolné příspěvky na popravu?

GUON: Když není jiná možnost...

PION: To také není přijatelná možnost.

GUON: Proč?

PION: Protože majitelé heren neměli z Duana nikdy žádný užitek.

KNÍŽE: Právě proto!

PION: Právě proto nemají žádný důvod, aby se ho zbavovali. Nepřekáží jim. A když jim nepřekáží, proč by dávali pět miliónů?

KNÍŽE: Zbavili by zemi zločince.

PION: Zločince?... Jak se to vezme. Udělal totéž, co byste udělal i vy, kdybyste přistihl Její Výsost in flagranti.

KNÍŽE: Proč jste ho tedy odsoudili k smrti?

PION: Já jsem jenom podával návrh. Vy jste soudil. A mimoto, já jsem nikdy nenavrhoval gilotinu. To Vaši Výsost gilotina nějak lákala. Vzpomínám si, že jsem dokonce protestoval na několika zasedáních vlády a Nejvyššího soudu. Ale Vaše Výsost řekla s knížecí štědrostí: „Když už je to první trest smrti v mém knížectví, ať je důstojný člověka."

KNÍŽE: Ano, to jsem řekl.

GUON: Ale co teď? Já a mých šest ministrů hlasujeme proti vypůjčení gilotiny.

PION: Já a mých šest ministrů taky.

KNÍŽE: Co mi zbývá? A teď, pane ministře spravedlnosti, řešte případ vy. Spra-

vedlnosti musí být učiněno zadost. To je moje knížecí stanovisko.

GUON: Navrhuji, aby byl trest smrti gilotinou změněn na trest smrti zastřelením. To bude rozhodně levnější.

PION: Kdo vykoná popravu?

GUON: Knížecí policie.

KNÍŽE: Knížectví má tři policisty na udržování pořádku, a ne na střílení lidí.

GUON: Navrhuji tedy, aby byl vypůjčen oddíl vojáků od sousedů.

PION: Jako ministr války protestuji a zakazuji vstup cizích ozbrojených sil na naše státní území. Výsosti, co o tom soudíte vy jako vrchní velitel?

KNÍŽE: Nepovoluji vstup cizím vojenským formacím. A ostatní pánové ministři?

PION: Nás sedm souhlasí s Vaší Výsostí.

GUON: Výsosti, popravu by mohl vykonat i myslivecký klub.

KNÍŽE: Hrome... to by stálo za úvahu...

PION: Nebylo by to špatné. Jenže, pánové ministři, zákon nedovoluje měnit způsob provedení popravy.

KNÍŽE: Tak proč o tom vůbec debatujeme?

PION: Ale můžeme si vyžádat jeho souhlas.

KNÍŽE: Čí?

PION: Duanův.

KNÍŽE: Kde je Duan?

GUON: V knížecí kuchyni. Škrábe brambory.

KNÍŽE: A je u něho stráž?

GUON: Kuchařka Vaší Výsosti dává pozor, aby neupláchl.

KNÍŽE: Přiveďte ho.

PION (*vstane, otevře dveře a volá*): Margaret, pošlete Duana na schůzi vlády... (*Vrací se na svoje místo.*) Přijde hned.

KNÍŽE: Kdo bude mluvit?

GUON: Vaše Výsost. Vy máte největší autoritu.

KNÍŽE: Všechny hořké pilulky musí spolknout Výsost.

VÝSTUP 2
KNÍŽE, GUON, PION, DUAN

DUAN (*přichází v zástěře*): Vaše knížecí Výsosti, jsem tady.

KNÍŽE: Buď vítán, Duane. Posaď se. Nebo ne. Radši stůj, svátečnost chvíle si toho žádá.

DUAN: Já klidně postojím i jindy.

KNÍŽE: No, tak jakpak se ti daří, Duane?

DUAN: Děkuju za optání, Výsosti, ujde to.

KNÍŽE: A zdravíčko slouží?

DUAN: Nemůžu si stěžovat, Výsosti.

KNÍŽE: A co tvoje paní?... Aha, promiň, úplně jsem zapomněl, že jsi ji zabil.

DUAN: To nic, Výsosti, já už jsem na to taky zapomněl.

KNÍŽE: No, tak jakpak se máš? Na to už jsem se ptal.

PION: Přistupte k věci, Výsosti.

KNÍŽE: K věci? Dobře, k věci... Tedy... Duane, dostali jsme se do nepříjemné situace. Půjčovné za gilotinu je pět miliónů.

DUAN: To je moc, Výsosti.

KNÍŽE: Ano, právě jsme konstatovali totéž.

DUAN: Já bych si ji nikdy nepůjčoval.

GUON: Vidíš, jaké s tebou máme starosti, Duane... Když už jsi ji chtěl zabít, nemohls to udělat chytřeji? Nepřivedl bys stát do maléru.

KNÍŽE: Teď záleží všechno jen na tobě.

DUAN: K službám, Výsosti.

KNÍŽE: Trváš na popravě gilotinou?

DUAN: Netrvám, Výsosti. A ani jsem na ní nikdy netrval. Spíš bych řekl, že mi to bylo jaksi vnuceno.

KNÍŽE: Věděl jsem, že jsi vlastenec.

DUAN: Od narození, Výsosti.

KNÍŽE: Gilotina tedy nepřichází v úvahu?

DUAN: Už bych na ni radši ani nevzpomínal.

KNÍŽE: Rozhodli jsme, že tě místo toho zastřelí myslivecký klub.

DUAN: Cože? Myslivecký klub?

GUON: Zastřelí tě myslivecký klub. Myslím, že jsi byl dokonce jeho členem. Bude to tedy jakási malá intimní slavnost.

KNÍŽE: Budou v zelených stejnokrojích a v mysliveckých klobouících. Nádhera.

DUAN: Výsosti, já z duše nenávidím nádheru.

PION: Duane, neztěžuj vládě její problémy. Přistup na to, protože bez tvého souhlasu tě nemůžeme zastřelit, ale jen a jen gilotinovat.

DUAN: Tak mě gilotinujte.

KNÍŽE: Řekli jsme přece, že gilotina je příliš drahá.

DUAN: Okamžíček, abych tomu dobře rozuměl: gilotina je bez mého souhlasu, a zastřelení s mým souhlasem?

GUON: Ano.

DUAN: Radši gilotinu.

KNÍŽE: Ale gilotina znamená pět miliónů.

DUAN: Třeba padesát. Jen mě pěkně gilotinujte.

KNÍŽE: Duane, apeluji na tvoje vlastenectví!

DUAN: Jen mě pěkně gilotinujte. Mám to docela rád.

KNÍŽE: Přivádíš nás do nepříjemné situace, Duane. Rozhodli jsme, že si gilotinu půjčovat nebudeme.

DUAN: Co se dá dělat. Gilotinujte mě bez gilotiny.

KNÍŽE: Počkej, Duane.

DUAN: Čekám, Výsosti.

KNÍŽE: Ještě jednou apeluji na tvoje vlastenectví. Nech se zastřelit. Já i celá vláda tě prosíme, nech se zastřelit.

DUAN: Jen mě pěkně gilotinujte!

KNÍŽE: Duane, po zastřelení tě vyznamenám nejvyšším řádem za služby prokázané státu. Knížecí slovo na to.

DUAN: Jen mě pěkně gilotinujte, jen mě gilotinujte!

KNÍŽE: Rozmysli si to, Duane, nejvyšší vyznamenání!

DUAN: Jen mě pěkně gilotinujte!

KNÍŽE: Postavíme ti pomník.

DUAN: Jen mě pěkně gilotinujte!

KNÍŽE: Nepřistoupíš na zastřelení?

DUAN: Je mi líto, Výsosti. Ale celý život jsem snil o gilotině. Jaká je to nádhera, lehnout si na břicho, slyšet zvuk ocele a ... já na jednu stranu, hlava na druhou... A teď, když to mám na dosah ruky...

GUON: Posmíváš se nám?

DUAN: Bůh chraň!... Odjakživa jsem o tom snil a má to pro mě větší cenu než nejvyšší vyznamenání.

KNÍŽE: Půjdu s celou knížecí rodinou za tvou rakví.

DUAN: Takovou oběť od Vaší Výsosti nemůžu přijmout.

KNÍŽE: Neměj starost, Duane. Panovník je povinen udělat všechno pro své poddané. Jen se nech zastřelit a ostatní už je naše starost.

DUAN: Jen se mě nesnažte přemlouvat a ostatní už je moje starost.

PION: Duane, trochu lidskosti!

GUON: Nepomůžeš svému panovníkovi?

KNÍŽE: Své vlasti?

PION: Svým ministrům?

DUAN: Ze srdce rád...

KNÍŽE: No konečně, chvála bohu.

DUAN: Dovolte, abych dokončil větu: Ze srdce rád, ale co si o nás pomyslí ve světě?

KNÍŽE: Co by si měli myslet?

DUAN: Ve světě si řeknou: Člověk položí za vlast život, a vlast ho za to není schopna ani gilotinovat.

KNÍŽE: Dobře, řekni svoje podmínky.

DUAN: Podmínky?

KNÍŽE: Co žádáš za zastřelení?

DUAN: Gilotinu.

KNÍŽE: To je poslední slovo?

DUAN: Poslední.

KNÍŽE: Co teď, pánové ministři?

GUON: Je tu ještě jedna možnost, Výsosti. Bez jeho souhlasu nemůžeme měnit způsob popravy. Ale rozhodnutí vlády, jejímž členem by byl i on, by bylo právoplatné.

KNÍŽE: Nerozumím.

GUON: Jmenujme ho ministrem a hlasujme. Právo veta mít nebude. Rozhodnutí bude právoplatné.

KNÍŽE: To znamená jmenovat ho ministrem?

PION: Ano, Výsosti.

KNÍŽE: Jmenuji tě ministrem dopravy.

PION: Ten už je ve mně.

KNÍŽE: Tedy kultury.

GUON: Ten už je ve mně. A nevzdám se ho jen tak.

KNÍŽE: Jaký ministr ve vás ještě není zastoupen?

GUON: Myslím... ten...

PION: Myslím...

GUON: Třeba hraček.

KNÍŽE: Jmenuji tě ministrem hraček.

DUAN: Vaše Výsosti, za prvé, člověk odsouzený k smrti nemůže být jmenován ministrem.

KNÍŽE: Ale co by nemohl.

DUAN: A za druhé, necítím se hoden přijmout takovou čest.

KNÍŽE: Jen ji přijmi, jen ji přijmi.

DUAN: Radši si ji schovejte pro někoho jiného.

KNÍŽE: Duane...

DUAN: Už jsem řekl!

KNÍŽE: Co teď, pánové?

PION: Tak se mi pořád zdá, Výsosti, že ta smrt tady jaksi vadí. Zbývá nám už jenom jedno: milost.

KNÍŽE: Vidíš, Duane, to jsi vlastenec?

PION: Udělte mu milost a změňte trest na doživotí.

KNÍŽE: Když není jiná možnost... uděluji mu milost. Ať mi jde z očí. Tím končím zasedání vlády.

GUON: Moment, Výsosti. Do kterého vězení ho pošleme?

KNÍŽE: Jak to do kterého? V mém knížectví přece není žádné vězení.

GUON: To mám právě na mysli, Výsosti.

KNÍŽE: Máte pravdu.

GUON: Musíme pro něho vězení postavit.

KNÍŽE: Vida.

GUON: A nemůžeme postavit bůhvíjakou špeluňku. To musí být moderní věznice, už kvůli cizině. Kromě prostoru pro vězně tam musí být i byt ředitele, kuchyně, pokoje pro dozorce, vězeňská zahrada, zeď kolem dokola atd. atd.... Samotná stavba by daleko převýšila půjčovné za gilotinu.

DUAN: Mně to vyhovuje.

KNÍŽE: Vyhovuje, Duane?

DUAN: Vyhovuje, Výsosti. Jenom nezapomeňte na ústřední topení a na radiátor dejte dva odpařovače. Nesnáším moc suchý vzduch.

PION: Duane!

KNÍŽE: A to se muselo stát zrovna mně! Nikomu z mých vznešených předků vězení ani gilotina nechyběly, protože se nikdo nesetkal s takovýmhle Duanem. Mám to zapotřebí?

DUAN: Co naplat, někdo s tím začít musí. Vašim vnukům, Výsosti, se bude žít už daleko líp. A když přijedou páni z Evropy utratit svoje peníze ve vašem knížectví, průvodce jim s pýchou ukáže krásnou budovu novějšího data: „Toto postavil vznešený kníže pro jakéhosi Duana. To je Duanova věznice."

KNÍŽE: Duanova věznice? No dovolí

DUAN: Já myslím, Výsosti, že je to nejvhodnější název. Je na čase pojmenovat něco v tomhle našem poctivém světě taky podle zločince.

GUON: Takových názvů je habaděj.

DUAN: Ano, pane předsedo a Vaše Výsosti, ale taky je habaděj přikrášlených legend, takže už nikdo neví, jestli to byli hrdinové, nebo darebáci. Jistě se i pro Duana najde nějaký Othello, vlastně Shakespeare.

PION: Výsosti, neračte se ukvapovat s rozhodnutím. Vidíte přece, že toho člověka svedla pýcha. Vězení je dražší než gilotina.

DUAN: Gilotinu mi už nepřipomínejte. Tu jsme stáhli z programu.

KNÍŽE: Začínáš být drzý.

DUAN: Jsem jenom překvapen vaší velkomyslností, Výsosti, a upozorňuji vládu na fakt, že jsem byl laskavostí Vaší Výsosti omilostněn. Mám doživotí a trestanec odsouzený na doživotí, pokud vím, nepotřebuje žádnou gilotinu.

PION: Já a mých šest ministrů hlasujeme proti věznici, proti zbytečnému vyhazování finančních prostředků, proti...

GUON: Podotýkám, že jsme ještě nepřistoupili k hlasování.

DUAN: Strpení, pane ministře.

PION: Nejde jenom o postavení budovy, Výsosti. Já jako ministr financí vím, co je vězení.

DUAN: Bravo.

PION: Prosím?

DUAN: Řekl jsem bravo... „jako ministr financí".

PION: Musíte mít minimálně šest dozorců, ředitele věznice, kuchaře, lékaře, posluhu, církev vám tam strčí i vězeňského kaplana. To je tucet lidí, Výsosti. Taková věznice by přesáhla rozpočet knížecí vlády. Výsosti, jestli odhlasujeme stavbu, můžete hned vyhlásit státní bankrot.

KNÍŽE: Sám jste mi radil, abych mu trest smrti změnil.

PION: Tehdy jsem netušil, že vás posílám z bláta do louže.

KNÍŽE: A co navrhujete teď?

PION: Nemám tušení, vím jenom, že takhle to není možné.

GUON: Já jsem přesto pro vězení. Celý kulturní svět přímo oplývá věznicemi, věznice je svým způsobem pýcha národa, pomník společenského pořádku, pomník jistoty, stabilizace a civilizace. Jen divoši, pánové, nemají věznice.

PION: Nemají ani předsedu vlády.

GUON: A ovšem ani ministra spravedlnosti.

KNÍŽE: Pánové, vyvarujte se osobních invektiv. Jde o stát.

GUON: Já jsem pro vězení.

DUAN: Souhlasím.

KNÍŽE: Nikdo se tě neptal.

DUAN: Mluvím jménem voličů, Výsosti.

PION: Já jsem proti vězení, proti nesmyslným výdajům.

GUON: Můžeme výdaje snížit.

KNÍŽE: Jak?

GUON: Výsosti, jediné státní příjmy plynou z filatelie a heren. A do heren jezdí cizinci. Uvalíme na ně vězeňskou daň.

KNÍŽE: Jakou daň?

GUON: Podepište zákon, že nikdo nesmí vstoupit do herny, dokud nenavštíví věznici. Každý hráč těch pár krejcarů rád obětuje.

PION: Zapomínáte, pane kolego a páni kolegové ve vás, že nejsme jediné knížectví, které žije z filatelie a heren. Sousedé toho využijí k nepřátelské propagandě. Stačí, aby dva cizinci přišli na mizinu a hned se řekne, že u nás musí prohrát každý. A nepřítel rozšíří po celém světě letáky: „Přišli na mizinu a všichni přijdou na mizinu, protože musí napřed do vězení a vězení přináší smůlu!“

DUAN: Štěstí rozhodně nepřináší.

KNÍŽE: Máte pravdu, Pione. Můžeme přistoupit k hlasování.

GUON: Já a mých šest ministrů hlasujeme pro.

PION: Já a mých šest ministrů, kromě ministra spravedlnosti, jsme proti.

KNÍŽE: Mých sedm hlasů proti.

PION: Pane kolego, sečtěte hlasy.

GUON: Třináct proti osmi. Stavět se nebude.

KNÍŽE: Jak? O čem jsme hlasovali?

GUON: O stavbě věznice. Zamítli jsme ji, Výsosti.

KNÍŽE: Aha, správně.

GUON: Ale co teď?

KNÍŽE: Jak to, co teď?

GUON: Co s ním?

DUAN: Se mnou, Výsosti.

KNÍŽE: Přece jsme tvůj případ vyřešili. Dostal jsi milost.

DUAN: Ale doživotí.

GUON: Ano. A hlasovali jsme proti věznici.

KNÍŽE: Nepříjemná, svízelná situace... Co kdybychom ho poslali do vězení k sousedům?

PION: Nebudou s tím souhlasit.

DUAN: Já taky ne. Dotkli byste se mého vlastenectví, Výsosti. Našim zákonům učiňte zadost v naší zemi.

KNÍŽE: Jen mi nemluv o vlastenectví.

GUON: Výsosti, na svobodu ho pustit nemůžeme.

PION: To by byl výsměch spravedlnosti. Lidé by se přestali bát zákonů a dělali by psí kusy.

DUAN: Copak je dnes nedělají?

KNÍŽE: Ale co teď?

PION: Myslím, že by bylo nejlepší...

KNÍŽE i GUON: Co? Co?

PION: Nechat to tak, jak to je.

KNÍŽE: Jak?

PION: Aby až do konce života pomáhal kuchařce Vaší Výsosti.

DUAN: A to zas ne! To je nepřípustné!

PION: Co je nepřípustné?

DUAN: Nepřípustné a basta! Já mám doživotí, tak chci do kriminálu! Ano, pánové, žádám věznici, dozorce, ředitele, kuchaře, lékaře i vězeňského kaplana. Jako řádný trestanec mám na to nárok. I na kaplana!

KNÍŽE: Ty si kladeš podmínky!

DUAN: A žádám ústřední topení a dva odpařovače na radiátoru.

KNÍŽE: Tak dost, Duane!

DUAN: Nic víc nežádám, Výsosti.

GUON: A co přece jenom postavit jakous takous věznici?

DUAN: Žádnou jakous takous, ne, ne...

PION: Má pravdu. Nemůžeme postavit ledajakou ratejnu. Dozorce nemůžou dělat strašáci do zelí, ale lidé. A lidi musíme platit... kdo ví, jak dlouho, Výsosti. Tenhle pan zločinec může žít ještě sedmdesát let.

DUAN: Všichni moji dědové měli přes stovku.
PION: Slyšíte, Výsosti, přes stovku! To znamená... to znamená vystřídat tři generace dozorců. Vyloučeno, Výsosti, vyloučeno, pánové ministři ve mně i mimo mne, to by porušilo ekonomickou rovnováhu knížectví a nebezpečně se to podobá finančnímu krachu... Jsou jen dvě východiska: buď do vaší knížecí kuchyně, nebo na svobodu.
KNÍŽE: Taky to začínám tušit.
DUAN: Výsosti, do kuchyně nejdu. I trestanec má snad, k čertu, svoje práva. A já jako uvědomělý trestanec žádám doživotní vězení. Kriminál, to ano, ale škrábat brambory, i když je to pro Vaši Výsost, to ne! A občané by řekli, že jste mě odsoudili z kořistnictví.
KNÍŽE: Dobře, tak tedy postavíme věznici.
DUAN: Proboha, ne!
GUON: Výsosti, odhlasovali jsme poměrem 13:8, že se věznice stavět nebude.
KNÍŽE: Tak budeme hlasovat znovu. Vězení se postavit musí.
PION: Nemůže, Výsosti. To by byl konec, katastrofa. Radši ho pusťte na svobodu.
GUON: Na svobodu nemůže! Vy, jako ministr spravedlnosti, byste měl především dodržovat zákon. A vy ho pošlapáváte tím nejhanebnějším způsobem, který nemá obdoby!
DUAN: Odsuďte ho jako mě a pak nás oba pusťte na svobodu.
GUON: Pánové...
KNÍŽE: Prosím.
GUON: Pánové... rozťal jsem gordický uzel.
KNÍŽE: Ven s tím, ven s tím, je čas jít k obědu.
GUON: Nemůžeme ho pustit na svobodu, abychom nejitřili občanstvo a neporušili zákony...
KNÍŽE: Dál, dál...
GUON: ... ale můžeme ho poslat do vyhnanství, do sousední spřátelené Gurmánie.
KNÍŽE: Výborně! Marš ze země!
DUAN: Co tam budu dělat, Výsosti?
KNÍŽE: Dělej si, co chceš, jenom pryč! Okamžitě. Za deset minut ať jsi za hranicemi!
DUAN: Já se ptám vážně.
KNÍŽE: A já vážně odpovídám.
DUAN: Tam nelítají pečení holubi, Výsosti. Jen tak, s prázdným žaludkem, tam přece nemůžu. Žádám gilotinu, nebo vězení, nebo penzi.
KNÍŽE: Cos to řekl?
DUAN: Penzi.
KNÍŽE: Penzi?
VŠICHNI: Penzi!!!
DUAN: Ano, penzi, Výsosti, penzi, pánové. Od svých práv neustoupím ani o chlup!
PION: Od jakých práv?
DUAN: Od práva na gilotinu, která stojí pět miliónů, od práva na vězení a udržování věznice, která stojí třicet miliónů, na vězeňského kaplana atakdále... od svého práva, práva, práva!
GUON: Ty šíliš.
DUAN: Ano, pánové! Člověk vždycky šílí, když se domáhá svých práv, když žádá to, na co má každý trestanec ve všech civilizovaných i necivilizovaných zemích nárok podle zákona: byt, stravu a oblečení.
PION: Vždyť jsi svobodný.
DUAN: Ale kdepak. Zákon nesmí porušovat ani sám zákonodárce. Já jsem trestanec a žádám, co mi jako trestancovi náleží: nájemné a stravné!
KNÍŽE: Myslím, že má pravdu.
GUON: Ale, Vaše Výsosti...
KNÍŽE: Stejně má pravdu.
DUAN: Pánové, mám návrh, který uspokojí obě strany.
KNÍŽE: Mluv.
DUAN: Spravedlnosti musí být učiněno zadost. Já musím být doživotní trestanec. Trestanec musí někde bydlet. Bylo by dobře, kdyby nebydlel v našem knížectví, aby to nevyvolávalo pohoršení.
KNÍŽE: No, chvála bohu.
DUAN: Odejdu do vyhnanství. K hranicím není ani kilometr. Prodám svoji chalupu a na druhé straně si postavím novou.
KNÍŽE: Bravo!
VŠICHNI: Bravo!
DUAN: To bude moje vězení. A abych prokázal uvědomělost a vlastenectví, není třeba, aby stát mrhal penězi na dozorce, kuchaře a kaplana. Bude stačit jeden spolehlivý dozorce, který trestance nespustí z očí. A já o něm vím, pánové.
KNÍŽE: Utečeš mu, až bude spát.
DUAN: Neuteču, Výsosti. Když bude spát on, budu spát i já, kam půjdu já, tam půjde i on, věřte mi.
KNÍŽE: Fantazíruješ.
DUAN: Nefantazíruju. Jmenujte mě dozorcem.

KNÍŽE: Tebe?

DUAN: Ano, Výsosti. Budu vám sloužit stejně věrně jako každý jiný a ještě věrněji. Ušetříte tak devět z deseti zaměstnanců, to znamená jenom deset procent výdajů pro stát.

KNÍŽE: Jakých výdajů?

DUAN: Museli byste přece platit dozorce, kuchaře atakdále.

KNÍŽE: Aha, ano, ovšem.

DUAN: Jsme tedy domluveni, Výsosti. Za prvé plat dozorci, to znamená mně, a za druhé penzi, respektive stravné pro trestance, to znamená pro mě... Tak, a máme to. Spokojenost na obou stranách, zákon je dodržen, uvědomělé vlastenectví slaví triumf. A nemusíte se obtěžovat na můj pohřeb.

KNÍŽE: Co vy myslíte, pánové?

GUON: Jsem unavený, Výsosti.

PION: A já bych jedl, Výsosti.

KNÍŽE: Hlasujme tedy.

GUON: Já a mých šest ministrů pro.

KNÍŽE: Pro!

PION: Pro!

GUON: Pane kolego, pomozte mi spočítat hlasy.

PION: Zdá se mi, že to bylo jednomyslné.

DUAN: Můj hlas navrch, pánové.

KNÍŽE: Neunavuj, Duane. Tím končím zasedání vlády... aby ho...

IVAN RAOS, *narozený r. 1921, vystřídal řadu různých prostředí a profesí: několik let strávil v jezuitském semináři, potom pracoval jako účetní v nevěstinci, číšník, učitel, úředník, novinář a samostatný spisovatel. Dnes žije v Záhřebě, zabývá se grafickou úpravou knih a píše průvodce a publikace pro zahraniční turisty.*

Prozatím vydal 8 divadelních her, 11 aktovek a 11 scénických monologů, několik knih kratších próz a poezie a 2 díly svérázné autobiografické kroniky.

Hlavními znaky Raosovy tvorby je psychologie, fantazie, vtip a silná sexuální smyslovost. V dramatických pracích je typický především bystrý intelektuální dialog jako psychologický souboj dvou typů: cynika a člověka citlivého. Tato metoda je nejúspěšněji rozvedena v okupačním dramatu Dvě křišťálové sklenky (1952), v trojici aktovek s válečnými náměty (1955) a v satiře Jak New York přivítal Krista (1956). Z dalších dramatických prací vyvolala zvláštní pozornost tragédie Autodafé mého otce (1957), svazečky aktovek Tři exotické příběhy (1956), Tři lásky (1956), Tři grotesky (1959), jevištní monology (1958) aj.

Zajímavé psychologické povídky a novely, často s exotickými a exkluzivními náměty, byly v posledních letech zastíněny vynikajícími knížkami Věčně rozesmáté nebe (1957) a Smutná zahrada P. Marie (1962). Jsou to svérázné řetězy vzpomínek na rozpustilé dětství a na léta nesvobody v semináři, knížky plné rozverného až černého humoru a lyriky.

U nás je dílo Ivana Raose téměř neznámé. Před dvaceti lety vyšly slovensky některé jeho básně a povídky, v roce 1963 ve Světové literatuře aktovka Měly by se zachovat zelené světlušky, r. 1964 rozmnožila Dilia hru Jak New York přivítal Krista, k vydání se připravuje cyklus aktovek. *J. F.*

V lednovém čísle našeho druhého časopisu Amatérská scéna začínáme otiskovat komentované ukázky z režijní knihy Ženitby Alfréda Radoka, Smetanův cyklus o vývoji našeho dramatu za uplynulých dvacet let, dále si přečtěte Grymův článek o absurdním dramatu, úvahu Josefa Hlinomaze Profesionální kýč a chvála diletantismu, kritiky divadelních i kabaretních inscenací.

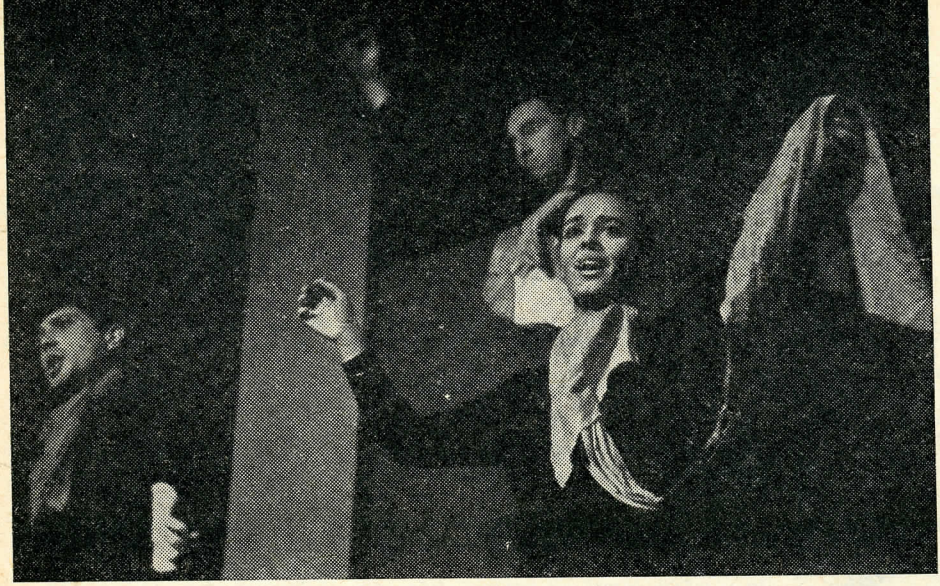

První satirická restaurace-divadlo v Jugoslávii je v Záhřebu a uvádí pořad Jsou dvě a dvě čtyři? Foto R. Riedl

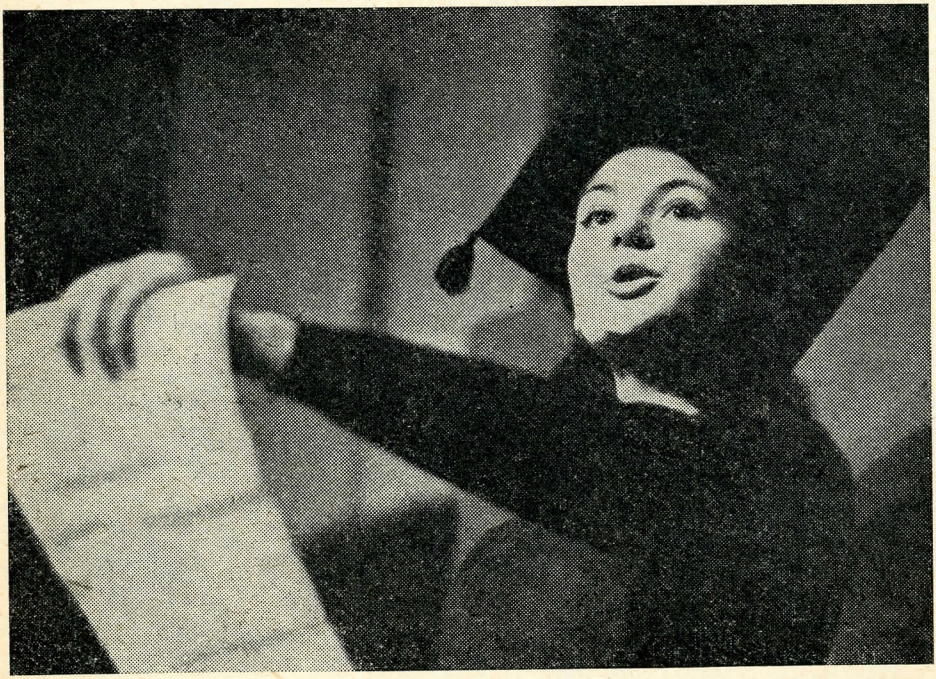

...z HOVORŮ NA ÚTĚKU Bertolta Brechta

(vydala Mladá fronta v překladu R. Vápeníka a L. Kundery)

pro moralisty existují lidé pro morálku a ne morálka pro lidi

Všecky velké ideje ztroskotávají na lidech.

Já bych každému radil, aby se choval lidsky jen s největší opatrností. Riziko je příliš veliké.

Tam, kde není nic na příslušném místě, mluví se o nepořádku. A tam, kde zase na příslušném místě není nic, o pořádku.

Není vyhnutí: buď se odstraní civilní obyvatelstvo, nebo se zruší války.

Zatímco se názory význačných lidí nejrůznějšími způsoby vytrubují, nabízejí a bůhvíjak platí, potlačují se a znevažují názory lidí bezvýznamných. Chtějí-li proto lidé bezvýznamní psát a chtějí-li, aby jim to vytiskli, pak musí stále jen místo vlastních názorů zastávat názory lidí význačných. A to se mi zdá neudržitelné.

Je strašné musit žít v zemi, kde jste závislí na tom, zda se někdo vzmůže na tolik lásky k bližnímu, aby kvůli tomu riskoval vlastní zájmy.

Žít v zemi, kde se nedaří humoru, je nesnesitelné, ale ještě nesnesitelnější je život v zemi, kde je humoru zapotřebí.

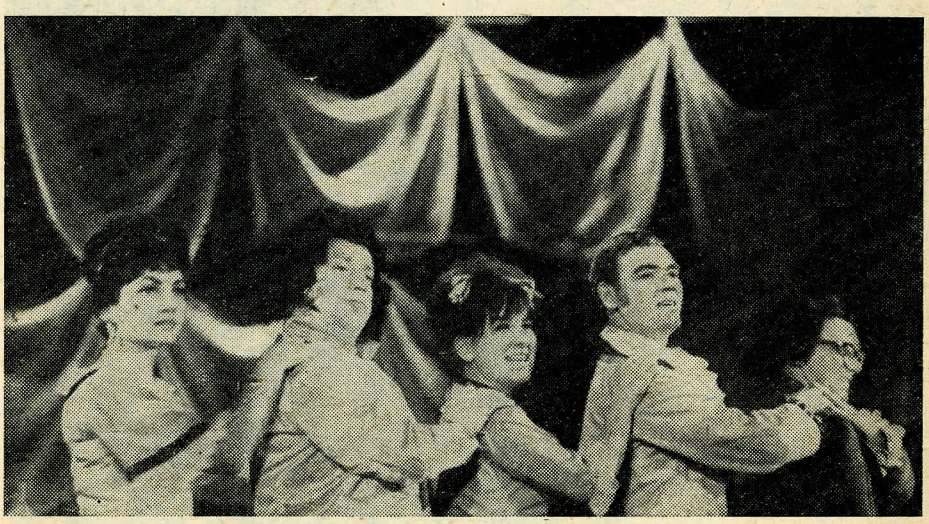

Pod názvem Ó tempora, Ó mores uvádí Večerní Brno Flíčkovu úpravu Brechtovy hry Domácí učitel. Autorem snímků je L. Kříž

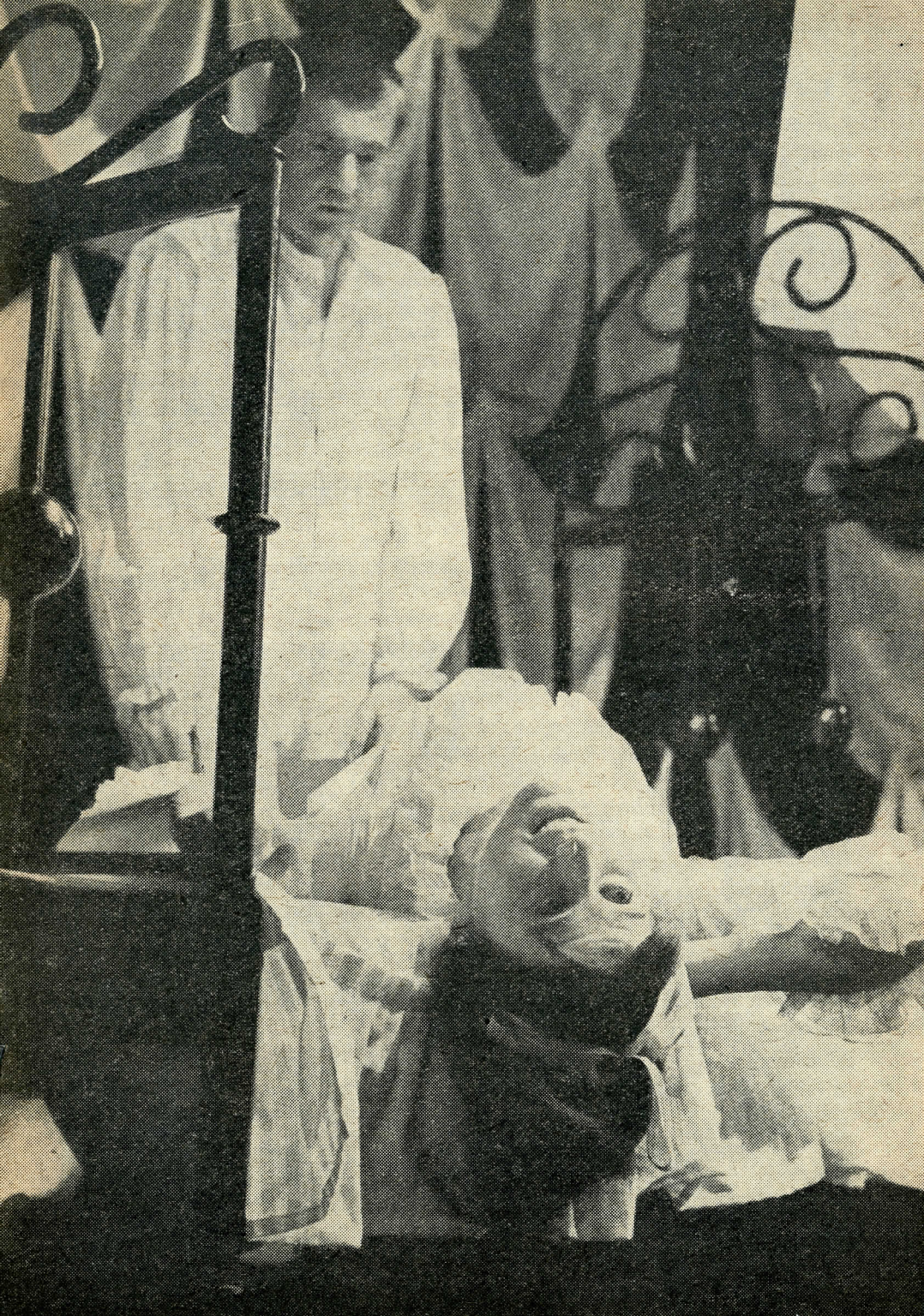

ŠTUDENTSKÝ POPĚVEK

Píseň ze hry Večerního Brna „Ó tempora, Ó mores"

Hudba: Ladislav Štancl / Text: Jiří Flíček

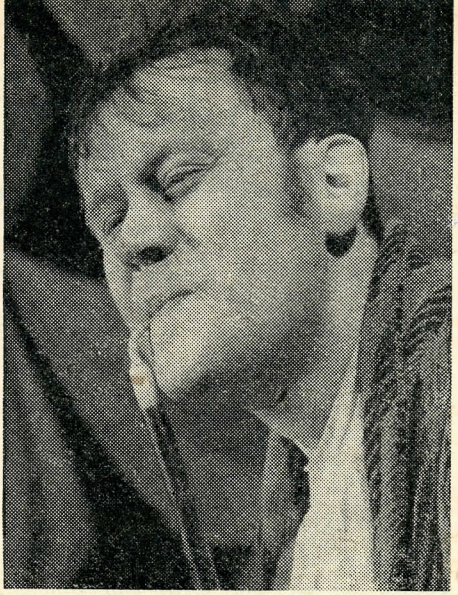

Na Křížově snímcích S. Klapková (Gustička), K. Augusta (Beránek), L. Suchánek (Major) a M. Výlet (Rada) ve hře Ó tempora, Ó mores.

Svatý Jiří

BŘETISLAV MAREK

Major Kudrfalec vystoupil na náhrobní kámen rodinné hrobky Zuckarmajerových a červeným praporkem dal poručíku Hudákovi znamení k zahájení akce.

„Chop ráááz! Chop ráááz!“

Bujarý hlas mladého poručíka se nesl hřbitovem, zachvíval kamennými křídly plačících andělů, zněl jako zvon, mobilizující k večerní pobožnosti. Svatý Jiří s koněm a drakem vyrazil ze svého sarkofágu na podlahu přistavené stojedenáctky.

„Chop ráááz!“

Konopná lana sevřela ještě pevněji slabiny bujného oře a ten, podle předem vypracovaného harmonogramu, vstoupil na vyztuženou podlahu nákladního vozidla. Major Kudrfalec vztyčil žlutý praporek a třikrát jím zakroužil zleva doprava.

„Přestávka.“

Určení vojáci uložili lana na předem určená místa a jali se deset minut odpočívat. Soudruh major opustil místo po levici andělově a sestoupil mezi své podřízené, rozdávaje všem své úsměvy. Radostným tichem znělo jen hvízdání kosů, lákajících družky k prostopášnostem a neřestem. Máj věčného odpočinku byl provoněn společnou radostí z dobře vykonané práce. Poručík Hudák nahlédl do harmonogramu, kterým se jako červená nit táhla křivka časové kalkulace, a porovnal její parametry s ručičkami náramkových hodinek. Vojáci pochopili, že čas, který byl vymezen k odpočinku, dozrál.

„Soudruhu poručíku, nastupte na mé místo.“ Velitel čety vzal praporky z rukou zkušeného velitele a po jeho vzoru vztyčil červený.

Umí to, chlapec, pomyslil si velitel a zamířil stinnou alejí ke kovaným vratům. Vzpínající se kůň zatím vstoupil na vozidlo pravým zadním kopytem.

Otevřenými okny padala do bytu Kudrfalcových tma spolu s hukotem nákladních automobilů, svážejících na nádvoří kasáren žírnou zem i žulové kvádry, ze kterých vyrůstala úctyhodná mohyla.

„Jindřichu,“ oslovila svého manžela paní Kudrfalcová, aniž by se otočila na pravý bok. „Jindřichu, po městě se povídá, že kapitán Vacl bude přeložen na štáb pluku, a co ty, Jindřichu?“ Jindřich odložil čepici na věšák, odpověď na neurčito. Kdyby se paní Kudrfalcová otočila na pravý bok, jak bylo jejím zvykem, jistě by si povšimla, že její manžel má za ušima.

Svítání zastihlo babičku Chodurovou roznášející ranní mléko s poplašnou zprávou o zázračném zmizení jezdecké sochy z místního hřbitova.

„Určitě v tom mají prsty ty ancikristi, dyť je to hotová Sodoma a Gomora, chcete půllitr nebo litr?“

Staroměstský orloj odbíjel dvanáctou, když se místní hodiny uvolily odzvonit desátou hodinu dopolední, tak daleko je místní posádka vzdálena od Prahy. Major Kudrfalec se zastavil uprostřed dvora kasáren se svým zástupcem.

„S tím hřbitovem to byl ohromný nápad,“ pochválil major svého zástupce.

„Taková socha by stála spoustu peněz a ti dnešní umělci pořádného koně nevytešou. My potřebujeme koně mobilizujícího.“

Kapitán Schovanec si odkašlal, dříve než oslovil svého nadřízeného.

„Ale nebýt vašeho nápadu... vycházel jsem jen z vaší myšlenky.“

„Nu, pojďme překontrolovat stav prací,“ přerušil major kapitána, jelikož major Kudrfalec byl skromný, až lidový, a nešlo mu o pochvaly ze strany jeho podřízených. Jeho pohled, spolu s kádrovým posudkem, prozrazovaly nezávadný původ.

Vysoká organizovanost přinášela první ovoce. Pozvánky k slavnostnímu odhalení sochy byly již rozeslány. Nebyly to jen

pověsti o slavnostním obědě, i o majoru Kudrfalcovi se proslýchalo, že nebyl vždy jen velitelem této malé posádky. V minulosti zastupoval prý i soudruha ministra. Bylo to při nácviku na jakousi přehlídku, které se měl soudruh ministr zúčastnit v našem krajském městě. Tehdy jmenovaný soudruh major vystoupil pomalým krokem na tribunu a silným hlasem pozdravil nastoupený pluk.

„Nazdar, soudruzi!“

Celý pluk i s velitelem tehdy odpověděl:

„Zdar, soudruhu ministře.“

Tento akt byl pro velký úspěch třikrát opakován. Ale nechme pověsti pověstmi a vraťme se k našemu svatému. Kamenný oř již vystoupil na mohylu zdobenou alpinkami. Jiří si zadumaně prohlížel draka, kapitána Schovance i majora Kudrfalce. Vojína Dlouhého si ani nevšiml, jelikož stál po koňově levém boku.

„Soudruhu vojíne, nyní bude na vás, abyste sochu patřičně ateizoval. Toho draka sundáte, svatozář a vous je třeba poněkud ujednotit. Žádné zbytečné kudrlinky. Máte k nám nějakých dotazů?“

Vojín obešel koně a zahleděl se do smutných očí fousatého jezdce.

„Jo, co s tím kopím, soudruhu majore?“

„Z něho by bylo dobré sudliště, vlastně tedy palcát, že ano.“ Vojín Dlouhý se chopil dláta a kladiva, vystoupil na štafle a za několik okamžiků neprostupná tvář svatého ještě více zkameněla.

„Ne, ještě to není dobré, jako by mu něco scházelo.“ Vojín nenápadně zasunul levé ucho svatého do kapsy.

„To bude tou celkovou omšelostí,“ uvažoval kapitán, „té soše chybí barevně podtržení.“

„Namalujeme ho.“ Velitel byl nadšen svým nápadem. Když hlinka zaschla, budili kůň i jezdec dojem bujaré živosti, i když jezdec zachovával ve výrazu okrové tváře známky mučedníka.

Neděle dvacátého osmého dubna, devět nula nula. Tlaková výše se středem nad Kanárskými ostrovy se pohybuje západním směrem. Očekáváme již jen příjezd delegace vyššího velitelství. Hudba hraje uvítací pochod, paní Kudrfalcová v českém kroji zaslzela. Hosté zaujali svá místa. Před nastoupené čety přichází major Kudrfalec. Mírný jižní vítr se opírá do plátna halícího sochu Prokopa Holého, který je podle neoficiálních zpráv jako živý. Major Kudrfalec krátce promluvil o husitském hnutí a pracovní výpomoci, poskytnuté místnímu jézetdé. Pionýrský soubor zazpíval národní písně z Posázaví. Slavnostní akt vrcholí. Kapitán Schovanec mávl žlutým praporkem, paní Kudrfalcová odhaluje plátno — červený praporek signalizuje k mohutnému hurá nastoupených čet. Shromáždění udiveně vydechne. Socha je jako živá. Nástupištěm zazní druhé, ještě mohutnější hurá, a tu celým nádvořím proběhne vlna zděšení. Bílý kůň, zvyklý na ticho hřbitova, se vylekal, vzepjal na zadní a vyrazil mohutným skokem z mohyly. Druhým skokem překonal závoru u strážnice a jeho třetí skok byl pozorován na státní silnici k Rozvadovu.

Majoru Kudrfalcovi jako by zkameněly nohy, potom tělo, ruce a hlava, až byl celý z kamene.

V zájmu dodržení plánu oslav nechal ho zástupce vyššího velitelství vyzvednout na vrchol mohyly. Dalším bodem programu byl slavnostní oběd, proběhl bez zvláštních událostí. Oběda se nemohl zúčastnit vojín Dlouhý, jelikož musel Prokopu Holému upravit vous. Na rozvadovském hraničním přechodu byl našimi orgány zadržen kůň s falešnými doklady. Podle předběžných zpráv se usuzuje, že jde o hledaného agenta nepřátelské zpravodajské ústředny. Ve vyšetřování se pokračuje.

TMA A SVĚTLO

PANTOMIMA O LIDSTVÍ | BOHUMÍR VALENTA

OSOBY: TULÁK A DÍVKA | SCÉNA: NÁZNAK BŘEHU RYBNÍKA

PROLOG

Hudba hraje tesklivou až depresívní melodii (orchestr a lidský hlas). Přes scénu přechází Dívka s černými brýlemi, které z ruky visí dlouhá bílá šála. Dívka jde bez cíle. Uprostřed scény se zastaví, je rozpačitá, a pak změní směr chůze. Pokračuje ve své cestě, jde zcela volně a odchází ze scény. (Hudba doznívá.)

1. ČÁST

Na scénu přichází veselý a pohyblivý Tulák. Uvidí rybník, napije se a na hladinu rybníka hodí placatý kámen, který poskakuje řadou žabek. Tulák se pochvalně rozhlédne a pohladí po břiše. Má hlad. Z kapsy vyloví jen pár drobtů. Začíná tulácká večeře. Dokáže však nakrmit i vrabce, který mu přiletí na nastavenou dlaň. Pak se rozhodne vykoupat

se. Chce se svléknout, ale nakonec skočí (hra se strachem) do vody ve svých chatrných šatech. Je bos, na sobě má jen kalhoty a cosi podobného košili. Do vody skočí po hlavě, po chvíli se vynoří, plave prsa, slastně se převalí na znak, hraje si s vodou a nakonec unaven doplave „čubičkou" ke břehu. Ždímá si kalhoty, vytřásá vodu z ucha, rukou se češe, když najednou pohlédne na krásný rovný prut rostoucí z vrby. Vyjme z kapsy nůž a prut uřízne. Zručnými pohyby vyrábí píšťalku. Zkoumá potřebnou délku, dělá dírky, otlouká, až je píšťala hotova. Ozývají se první tóny. Tulák si sedne rozkročmo na zem a hraje . . .

2. ČÁST

Na scénu přichází Dívka, jde potichu za melodií. Citlivými prsty sáhne na hlavu Tuláka. Ten se udiveně otočí a uvidí hezkou dívku. Vyskočí a vítá ji groteskní poklonou. Dívka nereaguje. Tulák si to vykládá jako nezájem ze strany Dívky. Vezme tedy píšťalu a píská dál k Dívce. Dívka se šťastně usmívá a poslouchá. Dokonce začíná pohybovat rukama jako by v rytmu. Tulák ve hře pokračuje. V jedné chvíli se jí dotkne volnou rukou. Dívka se roztančí. Při jednom z prvních kroků však o něco klopýtne a kdyby ji Tulák nezachytil, snad by upadla. Tulák náhle zpozorní, dívá se na Dívku a přejede rukou před jejími brýlemi. Dívka nereaguje. Udiveně jí sejme brýle a spatří velké krásné oči, hledící do prázdna. Dívka je slepá.

3. ČÁST

Tulák znervózní, neví, co má dělat, je mu trapně. Žertoval, a najednou . . . Hladí Dívku po vlasech a chtěl by jí něco hezkého říct. Dívka bere z jeho rukou píšťalu a zkouší na ni hrát. On zase drží v rukách její brýle a jezdí prsty po sklech. Vzduchem se nese dětské pískání, neumělé, které připomíná volání o pomoc. Tulák se dívá na Dívku, krouží pohledem přes rybník a náhle odhazuje brýle. Přistupuje k Dívce, bere jí píšťalu a vyjme z kapsy nůž. Zkouší jeho ostří. Potom si zakrývá dlaní levé oko a bodne do něj. Oko nabízí dívce. Od této chvíle je jeho levé oko zavřené. Pak pohladí Dívku po vlasech a odstoupí. Dívka vidí. (Hudba — oslava lidství.)

4. ČÁST

Dívka je zmatena, náhle vidí. Obličej se jí rozsvítí úžasem a celé tělo se vypne k výkřiku. (Skutečný výkřik). Dívka není schopna pohybu. Okamžik stojí nehnutě, pak se vrhá k zemi. Dychtivě hladí zem a rozhlíží se kolem. Její pohled se zastaví na Tulákovi. Ten jde k ní, zvedne ji se země a širokým gestem jako by jí říkal „to všechno patří tobě, protože to všechno patří lidem". Dívka se náhle rozběhne pryč. Pojednou se zastaví, dojde k Tulákovi, vezme ho za ruku a zve ho, aby šel s ní. Tulák však zavrtí hlavou. Dívka bere šálu, kterou má na krku, a dává ji Tulákovi na ramena. Šála na rozbité košili vypadá groteskně. Dívka ho zve ještě jednou, ale Tulák znovu zavrtí hlavou. Dívka odbíhá a před odchodem ze scény se ještě jednou otočí a pohlédne na Tuláka.

EPILOG

Tulák za ní hledí, ještě jí zamává a potom se rozhlédne kolem sebe. S úsměvem se shýbne do trávy a utrhne květinu. Přivoní k ní, chce si ji dát do klopy, ale pak se náhle rozhodne a zastrčí si květinu za ucho poblíž nevidoucího oka. Potom vyjme z kapsy píšťalu a s úsměvem ji nasazuje ke rtům. S pískáním odchází. Za ním symbolicky klouže bílá šála. Na zemi — v rybníku zůstávají ležet černé brýle. (Hudební návrat k prologu.)

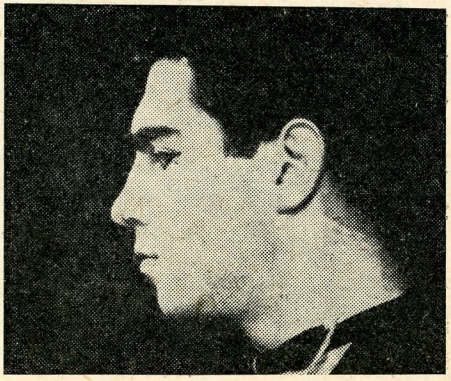

HLAVA

Píseň z Vyšinuté hrdličky v Divadle Na zábradlí

Hudba: Petr Skoumal / Text: Jiří Gruša

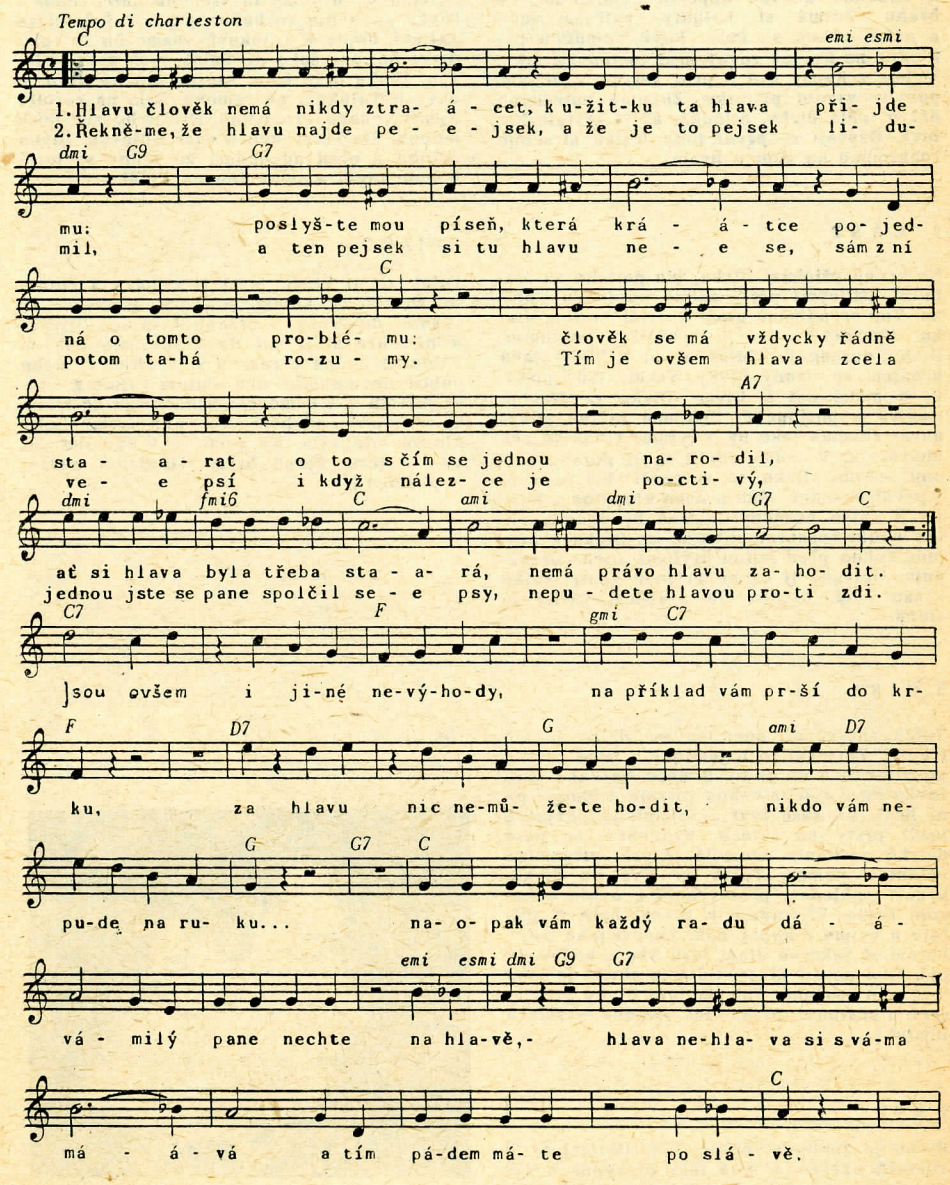

Sochokryf

Když pánbůh stvořil svět, odpočíval pod rajskou jabloní a přehlížel spokojeně své dílo. Najednou se mu zazdálo, že tomu světu něco chybí. No ovšem, podpis tvůrce. Ale bylo horko, pánbůh začal zívat, zítra je taky den, obrátil se na bok a spal. Mezitím Eva snědla jablko, lidé se množili a vytvářeli bez jeho vědomí — ačkoli se jím stále ohánělí — společenské řády a zřízení. Za chvíli to došlo tak daleko, že většina pracovala a menšina za ně odpočívala. A tu těm, co odpočívali, se zazdálo, že tomu světu něco chybí. No ovšem, obraz tvůrce. A tak poručili pánaboha malovat, tesat do kamene, odlévat do bronzu, ale pořád tomu ještě něco chybělo. No ovšem, služebníci páně. A tak poručili malovat, tesat, odlévat svaté a světice, cherubíny a serafíny a brzy nebylo na světě místečka, kde by se člověk nemusil klanět, křižovat, nebo aspoň smekat.

Ale pořád tomu něco chybělo. No ovšem, Oni. A tak se dávali tesat a odlévat a lidé už ani nenosili čepice a chodili po světě v předklonu.

Brzy však nebylo na světě místo ani pro svaté, ani pro světice, ani pro cherubíny, ani pro serafíny, dokonce ani ne pro samotného pánaboha.

A pánbůh se probudil, řekl fujtajxl, já to stvořil a teď jsem tu páté kolo u vozu, a šel si hledat práci do jiné galaxie.

Ale světu pořád ještě něco chybí.

BOŽENA ŠIMKOVÁ

VLADIMÍR POŠTULKA

ZVĚŘINEC

Konečně jste nuceni
konečně musíte třebaže jste právě v nejlepším
a držíte svou lásku za ruku a říkáte jí
podívej ta krásná obloha
konečně jste prostě nuceni
zaplatit svůj poplatek
majitelům cirkusu
ne
vy jste nikdy nestáli v manéži
uprostřed šílené disharmonie opic
až do svých osmnácti let jste byli bezúhonní bez poskvrnky
a zcela mravní lidé
kteří nevědí nic
o chlupatých věcech
a tohle je zvěřinec
rodinka lvů toužících trhat a čtvrtit
leží tu lakonicky za mřížemi
(hle jak jste ustrašení z jejich odulého řevu)
takové opelichané souhvězdí
špinavé
vylínalé
netypické
nyní raději zatleskáme protože
kdoví...
rodinka opic cenící žluté zuby
(ó ano pánové tohle se nevidí na společenských plesech)
rodinka pštrosů kteří ač civilizovaní
strkají stále hlavu do písku
hledajíce aspoň kousek pouště
klidné pouště
desítky chameleónů v každé druhé kleci
a netopýrů létajících potmě
a potom principál:
docela sympatický člověk
mluvící v interview
o škole života
náhle jakési dítě
otevře zeširoka oči
a ustrašeně přiběhne až k mamince
a ukazuje
na vás
děsím se
tohohle setkání

JOSEF HANZLÍK

DOMEK ZA TRATÍ

**Ano, také mám domek se střechou porostlou mechem,
jenž líná jako kůň, kterého líto střelit.
A kdykoliv bouře strhává dráty od lidí k lidem
a od světla k světlu, šílená svíčka létá pod stropem**

**a bije hlavou do čtyř stěn jak já. A potom slýchám
zvuky nočních vlaků — hlasy kolejnic a kol, stony pražců
a mnohdy volání — jakoby výkřik z úzkosti mé —
a cinkne-li co náhle po okenním skle,**

**pak jistě prsten zásnubní či klíč
od města za horami. A tehdy rozrážím okenice do tmy,
padám tváří proti dešti a oslepen jím,**

**chytám se jeho vláken jako nesmírných rusých vlasů
vlajících z vlaku, jenž bije kopyty a prchá,
definitivně, jako kůň z tohoto věku.**

Karel Čapek

Humor je převážně lidový projev, tak jako hantýrka je lidová řeč; sám humor je tak trochu lidová hantýrka. Že špásování je v takové míře výsadou sociálně nižších vrstev, je úkaz veliký a dávný. Počínajíc latinskou komedií, je to vždy chudák, proletář, muž z lidu, kdo vystupuje jako šprýmař. Pán může být toliko směšný; ale jeho sluha má humor. Enšpígl je muž z lidu. Švejk je kmán. Je to, jako by veliký, otřásající smích dějin stále zaznival zdola. Smích je v podstatě demokratický; humor je nejdemokratičtější z lidských zvyků.

9. ledna byl by se dožil Karel Čapek 75 let. K jeho dílu se ještě vrátíme v obou našich časopisech.

ŽIVOT JE KOUZELNÝ!

JIŘÍ MELÍŠEK

(Monolog pro inteligentní herečku.)

Život je kouzelný... Jen ho umět žít. Chtěla bych vám poradit, jak na to. Vím, že se teď moc radí. Rozhlas radí, televize radí... Já bych vám ale chtěla poradit lidsky, bez koncese. Máte problémy? Něco snad nemůžete sehnat?

Šusťák? Prosím? Válendu? Válendu s modrým potahem? Výborně! Prodejnu nábytku vynecháme. To je zbytečné! V prodejnách se prodávají věci, které právě nepotřebujeme. Propagační materiál. Pečenáče nebo figurky Švejka. Za lepším zbožím se musí rovnou k výrobci. V případě naší válendy je to Gaučostav Krkonoše. Krkonoše — šofér Bohoušek. Bohoušek má sice zrovna někam vézt náměstka, náměstek ale naštěstí nemá tak hezké nohy jako já. Bohoušek je hodný hoch, má však už pevné taxy. Do Strašnic jede za milý úsměv, do Boleslavi za pohlazení, do Jičína za pusu, do... naštěstí nejsou Krkonoše tak daleko. Sedím ve voze, jsme za Jičínem... Bohoušek si už pusu odejel, do Krkonoš to chce obranu. Nejlepší je naivní. *(Naivka:)* „Ale, Bohoušku, dvě pusy jsem dala v životě než tatínkovi. Že byste taky chtěl být tatínek? Kdyby vás tak někdo slyšel ze závodního výboru . . . ! To přece dva soudruzi z jednoho podniku podnikat nesmějí! Bohoušku, tak ještě jednu, ale jako sestřička. A já vám podržím volant! Mhm. Vy máte ale divný poměr k sestře. Tak jo, do třetice, ale jako kdybych byla váš bratranec, Bohoušku! To by mě tedy zajímalo, jak líbáte u vás v rodině dědečka. Ne. Ne. Za jízdy. Bohoušku, ne, maminka by se na mě moc zlobila!

(Normálně:) Krkonoše nakonec přišly v poslední okamžik, jak to bývá pravidlem nejen v pohádkách, ale někdy i v životě. Ředitel Doroušek z Gaučostavu má výjimečně volných pět minut pro návštěvu z Prahy. Ředitel je zachovalý. A padesátník. Zajímavý typ. Něco mezi soudruhem a koštérem vína v jedné osobě.

(Bodře, s obdivem:) Soudruhu řediteli, přesně tak jsem si vás představovala. Jako když člověk vidí nábytek z vašeho závodu... Bytelný, dobře stavěný, originální, a hlavně nelze ho nikdy sehnat. Ano, válendu bych potřebovala! Vždyť vy jistě dobře víte nač. Soudruhu řediteli, soudruhu řediteli! Měla jsem zrovna, soudruhu, strýce jako jste vy a ten se ještě třikrát oženil. A vždycky šťastně. Vy jste zkrátka jiná generace... Zocelená životem. Přetavená bojem... My se ještě tavíme. Tak byla by ta válenda? Jo vy děláte jenom kostry! Potahy jinde... Aha. Ještě, že to tak není v lásce, jako ve výrobě... No aby si mě jeden namluvil, druhý by mně vyznal lásku, třetí zlíbal a než bych se dostala ke spotřebiteli, tak bych už byla v penzi. Tak děkuji za kostru, mám ji, ano? A ty potahy si v Meziříčí zařídím sama. Dřevu zdar!

(Normálně:) Do Meziříčí je hodně přes stovku kilometrů. S Bohouškem. Nakonec je Bohoušek docela pěkný chlapec, hodný, často na služebních cestách, takže se na sebe budeme těšit. Zbývá ještě dvacet kilometrů. Ach, život je kouzelný.

(Tokající manželka:) Víš, Bohuslávku... babičku vystěhujeme do pokoje a dveře zazdíme... Ne s babičkou, babička bude chodit špajzem. Z kuchyně udělám ložnici a v koupelně budeme vařit! Máš rád topinky, ty můj broučku? Když jedí topinky dva, tak to už není tak cítit, víš, holoubku? Jo Bóho, hele Bóho, nekoukej pořád na tu silnici a koukni se taky chvilku na mě! Víš, kdyby to byla holčička, tak se bude jmenovat Pavlínka. A koupíme jí růžový nočníček. Teď doleva a už jsme tam, tatínku.

(Normálně:) Textilku v Meziříčí vede ředitelka Bartušková. Žena, která se rozhodla být mužem. Lichotky ženy ženě v tomto případě neobstojí. To chce promyšlený politický přístup.

(Budovatelsky:) Bartušková! Gratuluju! Nádherný závod! Přaden máte dost? Gratuluju! — Ten komín tam vzadu taky patří závodu? Nádherný komín, gratuluju. Mluvila jsem s Dorouškem, s ředitelem. On sice ještě je ředitel, ale... ale vlastně o tom se nehodí tady mluvit. Dostal příkaz mi vyexpedovat kostru válendy a od vás potřebuju potah. Modrý. Celá věc má totiž trošku politické pozadí. Znáte gruzínského básníka Nikolavirdze? — Ech děvuška v kosmos letit a ty što, nu što? — Nádherné verše. Tak Kosťa, totiž

soudruh Nikolavirdze, často, když přijede, tak se zastaví. A miluje modrou. On takyj... A bojoval... Děkuju... Jsi velmi laskavá, Bartušková... A ten komín vzadu... gratuluju!

(Normálně:) Tak to by taky bylo. Ještě čalounění, to dělá nějaký dědek v Holešovicích. A Bohoušek si zatím skočil na pivo. Tak takhle ne, Bohoušku. To bysme si nerozuměli!

(Manželka metr:) Bohuslave, jedno pivo, to jsou vlastně tři koruny. A když si člověk zvykne, tak jich udělá deset ani nemrkne. To máš za měsíc skorem tisícovku. *(Nabírá do pláče.)* To by ses nestyděl za půl roku propařit dva televizory! *(Rychle se vzpamatuje)* Ale to ti povídám. Já si promluvím s tvou maminkou a my tě už společně naučíme pít sodovku. Bublá a je zdravá, rozumíš! A jeď pomaleji, ať ušetříš pneumatiky. Dostaneš pak prémie a já potřebuju novou kabelu!

(Normálně:) Děda v Holešovicích ještě byl v dílně. Měl modré oči a licousy jako komorník Františka Josefa. To potřebuje starou melodii. Preclíky na drátu a kanýry.

(Staromilsky:) Pozdrav pámbu, tatínku. To už není materiál jak býval, co? Jo v Rakousku, deset deka salámu, to bylo salámu! Jo tenkrát primátor Dittrich, ten kouřil, že jo? Myslím ten parník. A že vy jste sloužil u dragounů? Já to poznala. Vy jste rostlý na koně. Místo tý dratve do ruky šavli a hurá na ty... No na někoho, žejo. Otče, tak do tří dnů. Pámbu s vámi, tatínku, pámbu s vámi...

(Přátelská:) Čest, soudruhu náměstku. — Tak už vám Bohouška vrátím. Jeli jsme spolu po městě obhlížet výbavu. Jsme mladý. Patří nám to! Tak čest, pa, Bohoušku, a v šest doma!

(Normálně:) No není to kouzelný život? Modrá válenda je, dokonce i Bohoušek je. A já si myslím, že jsou jinde na světě ošizený lidi, když chtějí modrou válendu a oni ji nabídnou hned na místě, třeba šest druhů!

(Z rozhlasového silvestrovského programu)

ŽIVOT JE BÍLÝ DŮM

Píseň z filmového muzikálu Starci na chmelu
Hudba: Jiří Bažant, Jiří Malásek, Vlastimil Hála
Text: Vratislav Blažek

©PANTON, Praha — Bratislava

OD TOHO JSEM TADY

BEDŘICH ZELENKA

REVIZOR *(vejde)*: Čest práci, soudruzi!
HLUSTVISIHÁK: Halt! Kampak!?
REVIZOR: Já jdu na kontrolu bezpečnosti práce. Tady je průkaz. *(Dá vrátnému průkazku.)*
HLUST.: Tak moment. Jaký bezpečnosti?
REVIZOR: Bezpečnosti práce.
HLUST.: Tak když jste od bezpečnosti, tak nesmíte bejt ve službě opilej.
REVIZOR: Jak to? Copak já jsem opilej?
HLUST.: Řek jste jasně: čest práci, soudruzi.
REVIZOR: No a?
HLUST.: No a já jsem tu sám!
REVIZOR: To je takový zvyk. Obvykle totiž bývají ve vrátnici dva. Někdy dokonce i tři.
HLUST.: Jo tak to bejvalo, soudruhu. Níčko jsme s neproduktivníma silama vyrazili dveře.
REVIZOR: To je v pořádku.
HLUST.: No jo, ale kdo nám teď ty dveře spraví? Mně táhne na cemr!
REVIZOR: Tak to dáme do zápisu.
HLUST.: Opovažte se tady něco zapisovat! Tady se nesmí ani fotografovat! Máte u sebe foťák?
REVIZOR: Já? Na co?
HLUST.: Abych vám měl co zabavit. Jako špión byste měl mít u sebe foťák.
REVIZOR: No dovolte — já jsem špión??
HLUST.: No mě se neptejte, to vy musíte vědět! Helejte, radši se přiznejte, než vás vemu do křížovkovýho výslechu!
REVIZOR: Vždyť máte moji legitimaci.
HLUST.: Tohle? To je vaše?
REVIZOR: No ovšem.
HLUST.: A kde se vzala v mý ruce??
REVIZOR: Vždyť jsem vám ji dal!
HLUST.: Safra, to mi uniklo. *(Prohlíží legitimaci.)* Tak to jste vy. Tohle?
REVIZOR *(ironicky)*: Né! To je můj bratr!
HLUST.: Vy jste národní socialista?
REVIZOR: Ježišmarjá . . . !
HLUST.: Aha, klerikál! Tak to vás tam nesmím pustit, soudruhu.
REVIZOR: Člověče, ještě ze mě udělejte diverzanta!
HLUST.: Vopovažte se něco takovýho na mně chtít!
REVIZOR: Já jsem revizor Muchomůrka!
HLUST.: To by moh říct každej prašivka.
REVIZOR: Vždyť máte moji legitimaci!
HLUST.: To je vašeho bratra.
REVIZOR: Já to myslel ironicky!
HLUST.: To je fuk, ukažte mi vaši, nebo si pošlu pro bajonet!
REVIZOR: Já vám dávám čestné slovo, že to je moje!
HLUST.: A máte ňáký potvrzení, že můžete dávat čestný slovo?
REVIZOR: Copak mě nevidíte na fotografii?
HLUST.: Eště né!
REVIZOR: Jak to — ještě né?
HLUST.: Nejdřív si mušim vzít brejle, víme? *(Nasadí si brýle.)* No jste si podobný.
REVIZOR: Zaplať pámbu.
HLUST.: Já si byl taky s bráchou podobnej. My jsme byli původně dvojčata, jenže hnedlinko po narození jeden z nás umřel.
REVIZOR: Jo? Který?
HLUST.: No to je právě to! To mi do dneška vrtá hlavou: Jsem to já, nebo můj brácha?
REVIZOR: To musí být nepříjemný pocit.
HLUST.: Ovšem nejhorší to je, když mám platit činži. Nadměrný metry. To se mi brácha zjevuje ve snách.
REVIZOR: A to se s ním hádáte?
HLUST.: Strašně. Jenomže von mi nerozumí.

REVIZOR: Jak to?

HLUST.: No von je přece nemluvně!

REVIZOR: A ták, kdežto vy jste zatím vyrostl.

HLUST.: Hlavně politicky.

REVIZOR: Mnoho se u nás změnilo...

HLUST.: U vás taky?

REVIZOR: Vezměte například postavení ženy ve společnosti.

HLUST.: Jo to já nevím, já s Růženou do společnosti nechodím.

REVIZOR: Dneska už se ženy nemusí prodávat.

HLUST.: Copak o to, ony se prodávaj klidně dál, jenže už z toho neplatěj daně.

REVIZOR: No... nechme úvah a pusťte mě dovnitř.

HLUST.: Jen přes mou zříceninu, soudruhu!

REVIZOR: Ale proč? Zavolejte mi ředitele!

HLUST.: Ten se s váma vůbec nebude bavit. Ten jde na vojnu.

REVIZOR: To je tak mladý?

HLUST.: Né, ale von má něco platit, tak se radši dal na vojnu. A vůbec se nezdržujte, já to tady níčko zamknu a jdu na pivo.

REVIZOR: Kam?

HLUST.: Helejte, nevyzvídejte, jo? To je průmyslový tajemství.

REVIZOR *(resignuje)*: Prosím vás! Soudruhu! Nešlo by to, že bychom se nějak dohodli?

HLUST.: Tak to né! To né, soudruhu! Úplatky já neberu!

REVIZOR: No dovolte — jaký úplatky?

HLUST.: No — já myslel, že mi chcete dát nějakej úplatek.

REVIZOR: Proč bych vám dával úplatek?

HLUST.: No... copak... kdybyste chtěl, tak byste si dycky moh ňákej důvod najít, že jo.

REVIZOR: Já jsem poctivý člověk, soudruhu!

HLUST.: Jo? A čím se živíte?

REVIZOR: No já jsem přece revizor! A taky přednáším!

HLUST.: Básničky?

REVIZOR: Ne. O bezpečnosti práce!

HLUST.: No jo, dneska to jde. Já když jsem se ještě učil a někde jsem se zakecal, tak jsem dostal od mistra pár facek.

REVIZOR: Dneska už to ovšem bereme jinak.

HLUST.: No jo, dneska už se za to nefackuje. Tak pudem, já to tu zamknu.

REVIZOR: Počkejte, počkejte! To vás tu nebude nikdo postrádat?

HLUST.: Ne. My jsme kult osobnosti vymýtili.

REVIZOR: Ale nikdo nebude moci přes vrátnici!

HLUST.: S tím si nedělejte starosti. Voni stejně — rošťáci — choděj přes plot.

REVIZOR: Vaši zaměstnanci přelézají plot??

HLUST.: Ale kdepak přelézají. Oni tam mají díry.

REVIZOR: Díry? V plotě?

HLUST.: Jo. Každej dvě. Ale nikde to neříkejte.

REVIZOR: Na co dvě?

HLUST: No jednu pro sebe a druhou pro zavazadla.

REVIZOR: Jaký zavazadla??

HLUST.: Přece se s tím nebudou tahat přes vrátnici! Já su totiž na to hrozně přísnej, víme? Tak nezdržujte a jdem.

REVIZOR: Podívejte se, mou povinností je sepsat závady v bezpečnosti práce. Pusťte mě do závodu.

HLUST.: Jó, jó, abyste někam spad! Tady je to samá vykopávka, každou chvíli si tu někdo zlomí nohu nebo ruku.

REVIZOR: To právě chci vidět. Doveďte mě tam!

HLUST.: Jo, abyste se mi někde zaplet do těch neizolovanejch elektrickejch drátů! Nic! Já už na to nemám nervy, holenku. Napište, že je u nás všechno v pořádku a v pořádku vypadněte, já mám žízeň.

REVIZOR: Nechte mě promluvit aspoň s velitelem požární hlídky!

HLUST.: Ten má dovolenou. Von včera úplně vyhořel, když si dělal topinky. Von má minimax už pět neděl v opravě.

REVIZOR: Tak mi zavolejte hlavního inženýra!

HLUST.: Toho převčírem chytil řemen. Hlavní.

REVIZOR: Kdo ho zastupuje?

HLUST.: Já.

REVIZOR: Vy máte technickou kvalifikaci?

HLUST.: Jo. Já jsem tady jedinej nezraněnej. U nás jsou na to prémie.

REVIZOR: Tohle všechno musím o vás napsat. *(Vyndává tužku a blok.)*
HLUST.: Nic nepište, nebo si začnu nevopatrně čistit revolver!
REVIZOR *(čichá)*: Poslyšte... já cítím plyn!
HLUST.: No vidíte, a jestli hned nepůjdete, tak si zapálím fajfku!
REVIZOR *(poděšen)*: Né! *(Zvoní telefon.)*
HLUST.: *(telefonuje)*: Haló, zde vrátnictví!... Ano, provedu, soudruhu náměstku! *(Zavěsí.)* Tak jdem, já musím k nouzový bráně, bude se tamtudy expedovat auto se zbožím.
REVIZOR: Jak to? Proč nouzovou bránou?
HLUST.: Aby to nikdo neviděl. Lidi jsou prevíti. Von si to bere náměstek pro sebe domu.
REVIZOR: Cože?? Celé auto zboží — a to si bere všecko pro sebe??
HLUST.: No všecko né, to dá rozum! To auto musí vrátit! Vod toho jsem tady...!

(Oba odcházejí.)

(Z rozhlasového silvestrovského programu)

V Ostravě zahájilo svou činnost Divadlo Ve sklepě

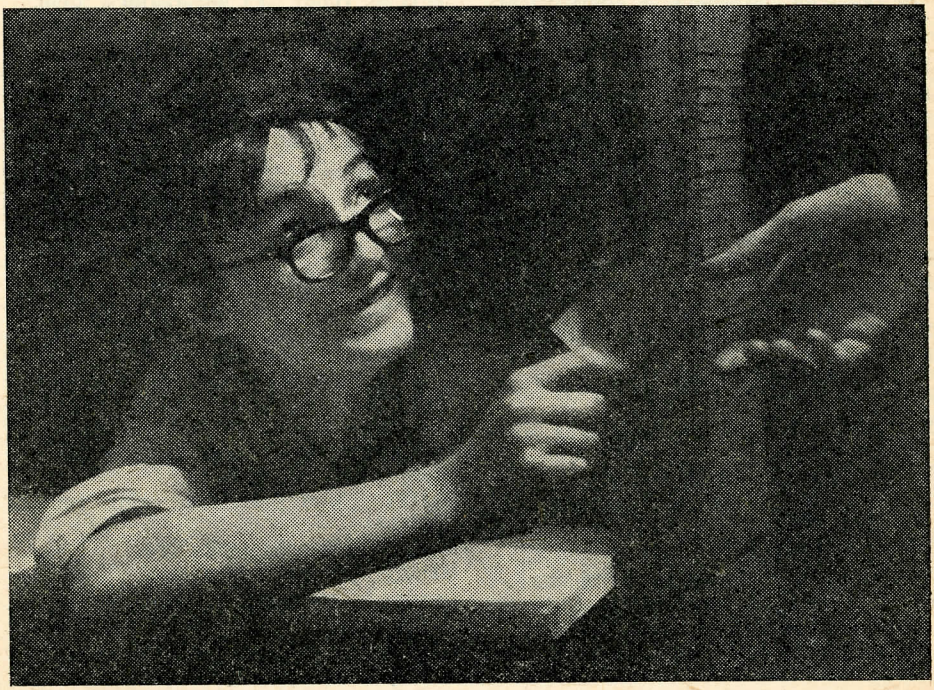

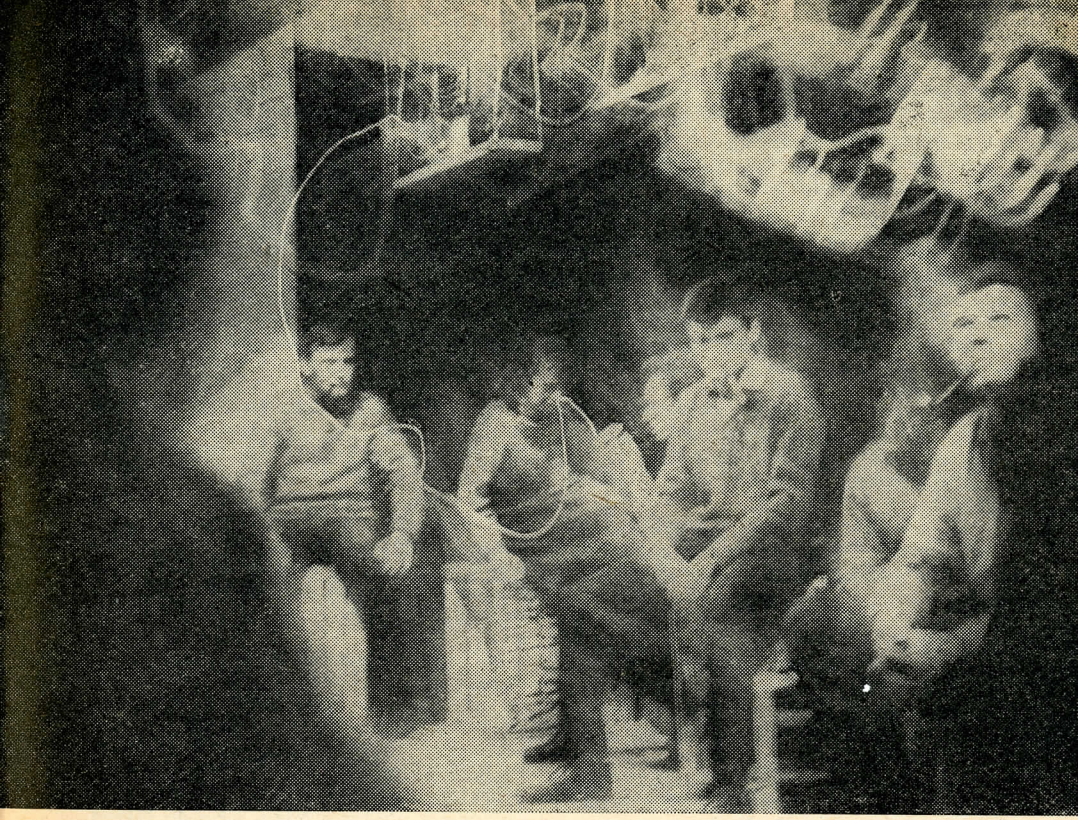

Na Kokštainově snímku mladí členové DPB z Ostravy, kteří působí v Divadle Ve sklepě

MATKA VE SLUŽBÁCH ČSA

JIŘÍ MELÍŠEK

(Přichází Ona v modrých šatech, na scéně stůl, telefon a stolní mikrofon.)

Nedávno jsem někde četla, že život ženy je dnes tak nějak bohatší. Myslím, že pisatel měl hodně pravdy. Zvlášť je bohatší, když ve školce jsou spalničky a Heľenka musí na letiště se mnou.

(Nasazuje si leteckou lodičku na hlavu a sedá si za stolek.)

Hezky si hraj, Helenko!

(Do mikrofonu:) Tady jednička... Připravte na start letadlo OK 106 pro Milán, Řím, Neapol. Start za 30 minut!

(K Helence:) Helenko, co to tam děláš? Do toho nesmíš stříhat dírky, to je padák! To by se ten pán, co mu to patří, pak moc na maminku zlobil. — Jestli by se vůbec zlobil. Hezky to tam slož jak to bylo a buď hodná holčička.

(Do mikrofonu:) Tady jednička. Připravte pro OK 106 servis: 20 kilo šunky, 10 kilo roastbeafů, 30 porcí kaviáru a ostatní podle normy.

(Vytáčí číslo telefonu:) Jouzová, manžela, prosím. Otta? Oti, teď jsem si vzpomněla. Až půjdeš večer domů, vem u řezníka půl kila plíček, uděláme si pajšl . . . *(Mimo telefon:)* Helenko, nezlob, tady máš cestovní pasy těch pánů, co poletí, hezky si je prohlédni... *(Do telefonu:)* Oti? A kdyby neměli plíčky,

tak vem vepřový ocásky. Ty mají určitě. Ocásky? Vždycky na smetaně, miláčku, to je lahůdka. Tak pa.

(Položí telefon — do mikrofonu:) Tady ještě jednička. Zapomněla jsem ještě pro tu Itálii žampióny. Tak asi deset kilo. Děkuji.

(K Helence:) Co to tam maluješ na ty pasy, Helenko? Červený hvězdy italskýmu kaplanovi! Vždyť ho chudáka nepustí do Vatikánu. A fousy jsi namalovala lordovi Harboroy! Holka jedna nešťastná, teď aby to maminka vygumovala... Co? Že měl fousy? Opravdu?...

(Telefon:) Anglické vyslanectví? Promiňte takovou indiskrétní otázku, nosí lord Harboroy vousy? — Děkuji.

(K Helence:) Tak mu je zase, Helenko, přimaluj!

(Do mikrofonu:) Tady jednička. Kapitán Toupalík? Dobré ráno. Na palubě budete mít pět Američanů, šest Angličanů, patnáct Italů a jednoho Turka. Turek, ten je nejlepší. Tomu stačí dát kobereček, ukázat, kde je východ, a on se modlí až do přistání. Start za patnáct minut. Klidný let!

(K Helence:) Helenko! Proč jsi zmačkla tu sirénu?! Podívej, co vyjelo kvůli tobě autíček!

(Do mikrofonu:) Tady jednička. Odvolejte, prosím, pohotovost. OK 306 z Londýna přistává normálně. To byla jen moje Helenka. Ve školce mají totiž spalničky. U vašeho Karlíčka zas záškrt? A kde ho máte? Zavřený v přetlakové komoře? To je dobrý nápad!

(K Helence:) Slyšíš, Helenko, jestli ještě něco provedeš, půjdeš ležet do železných plic!

(Do mikrofonu:) Tady jednička... údržba? Pro dnešní starty generální úklid všech letadel na tuzemských linkách do 15 hodin, běžný na cizích linkách do půlnoci. Jo, nevíte, kolik má telefon ředitel úklidu na Žižkově? Děkuju.

(Telefon:) Halo, Jaroslav... Tady Alena! Ty už se na mě nepamatuješ? Z tanečních. Vždycky jsi mě tak strašně tisknul, že jsem si myslela, že máš něco s rukou...

(K Helence:) Helenko, jdi si hrát ven... Podívej se, jak létají letadélka. Nó... Tu pusu jsem ti nechtěla dát, protože jsem měla strach, že se chceš se mnou oženit. Hele, Jaroslave, když jsi teď tím ředitelem. Potřebovala bych umýt okna. Do měsíce. To jsi zlato! Ahoj, mně letí teď Neapol... Jo, měl jsi něco s tou rukou? Ne? To bylo z vášně! Škoda, to jsem měla vědět. A na ty okna nezapomeň!

(Do mikrofonu:) Tady jednička... Neapol na start! 3... 2... 1 Teď! Příjemný let, kapitáne Toupalíku... a pošlete mi z Neapole citrony... Co že mi ještě přivezete?... Ne! Opravdu? Jéžišmarjá! To musím říct Otíkovi!

(Telefon:) Oti? Oti, tak ten pajšl večer nekupuj a půjdeme místo toho do Národního na Romea. Jo... Konečně večer čistě pro nás dva... Helenka? Helenka, Oti, letěla do Neapole!

(Z rozhlasového silvestrovského programu)

Repertoár malé scény v nejbližších číslech vypíše za spolupráce profesionálních malých divadel autorskou soutěž na povídky a krátké dramatické útvary

BARBARSKÁ MÓDA

Hudba: Zdeněk Madar / Text: Ladislav Pavlík

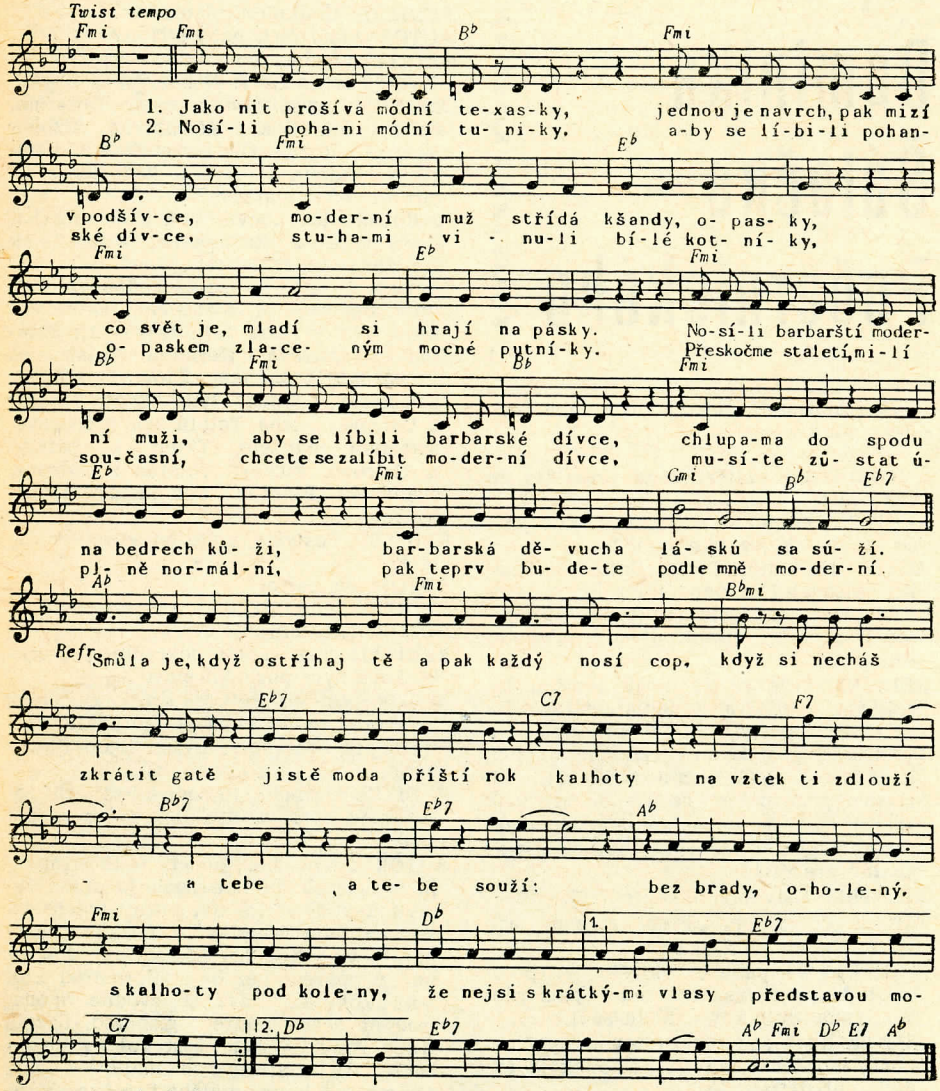

Zlý sen Dominika Šálečka – Počernického

FOUSTKA – KOSNÁR

Ředitel v posteli, autor s objemným balíkem v ruce.

AUTOR: Dobré půltřetí ráno, promiňte, že vás budím.

ŘEDITEL *(posadí se rozespale)*: Kdo jste, co tu chcete, vy jste lupič?

AUTOR: Ne, autor. Daniel Čutora, začínající spisovatel na odpočinku. Přišel jsem se dotázat, jestli jste už přečetl hru, kterou jsem zadal vašemu divadlu před deseti lety.

ŘEDITEL: Cože??? Vy nejste lupič a dovolíte si obtěžovat v tuhle hodinu? Ve tři ráno? Člověče, jestli nejste lupič, tak se třeste, protože vás vyhodím oknem, kopnu ze schodů, nacpu do klozetu . . . já sám ještě nevím, co s vámi provedu.

AUTOR: Než se rozhodnete, já bych zatím zamkl, aby nás nikdo nerušil. To se špatně předčítá.

ŘEDITEL: Tady nikdo nepředčítá.

AUTOR: To je dobře. Předčítat budu já a ještě k tomu svou hru.

ŘEDITEL: Vy padělku člověka, vy polointeligente, já vás budu muset zamordovat. Zamorduju vás a budu spát.

AUTOR: Když pan ředitel dovolí, spát nebude, mordovat taky ne, naopak já budu . . . předčítat.

ŘEDITEL: Vy nebudete předčítat. Šílenče, ve tři ráno, nějakou pitomou hru.

AUTOR: Moji hru a ve tři ráno. Takže máme dost času, do poledne jsme hotovi. *(Položí revolver na noční stolek.)*

ŘEDITEL: Na co potřebujete ke čtení revolver? Vy jste krátkozraký?

AUTOR: To není ke čtení. To je na vybranou. Buď budu číst, nebo střílet.

ŘEDITEL: Koukněte, přítelíčku . . .

AUTOR: Mám číst, nebo střílet?

ŘEDITEL: Čtěte . . .

AUTOR *(začne číst)*: Nehas, co tě nepálí, historická veselohra o osmi dějstvích. Osoby: Petr Vok z Rožmberka, Alžběta Voková z Rožmberka, Evžen Vok z Rožmberka, Taťána Voková z Rožmberka — cítíte tu aktualizaci? — Hugo Vok z Rožmberka, Ludvík Vok z Rožmberka, Alois Vok z Rožmberka, Vojta Vok z Rožmberka, zvaný též „Voko", Inka Voková z Rožmberka, za svobodna Voková, provdaná Voková, rozvedená taktéž Voková. Teď přijdou Talafúsové. Jan Talafús z Ostrova, Hermína Talafúsová z Ostrova, zemanka, Žany Talafúsová z Ostrova, záporný typ, Jakub Talafús z Ostrova, Alena Talafúsová z Ostrova, zemanští manželé, Timur a ostatní z Ostrova, Richard Talafús z Ostrova, zvaný též „Plnofús". Teď přijdou Šternberkové . . .

ŘEDITEL: Poslyšte, máte ten revolver nabitý?

AUTOR: Na ostro!

ŘEDITEL: Aha. To je — náš výrobek?

AUTOR: Ne, zahraniční.

ŘEDITEL: Tak raději pokračujte, Šternberkové bylo poslední slovo . . .

AUTOR *(čte)*: Petr Šternberk, Pavel Šternberk, malý Pepíček Šternberk, velký Pepík Šternberk, Evžen Egon Šternberk . . .

ŘEDITEL: Proboha, to bude muset hrát celá administrativa divadla. Kolik to má osob?

AUTOR: Už ne moc, necelých 15 stránek. Já je ale nebudu číst všechny, stejně vyplynou z děje. Dějství první: Odehrává se na břehu Rokytky. V pozadí vrbový háj, vlevo jehličnatý háj, vpravo dubový háj, v popředí bez háje. Uprostřed klokotá Rokytka. Když se zvedne opona, jsou na scéně pouze Sigismund, Evžen, Hugo, Anna, Alžběta, šest Voků z Rožmberka, tři Talafúsové a malý Pepíček. Anna právě koupá malého Pepíčka Šternberka v Rokytce.

ŘEDITEL: Poslyšte, příteli, střílíte dobře?

AUTOR: Hrozně špatně. Když někomu mířím na hlavu, obyčejně ho trefím do břicha.

ŘEDITEL: Aha, aha, tak čtěte, kdepak jsme to přestali...

AUTOR: Já čtu pořád. Pepíček: Mámo chyť mi žábu. Hugo: Buď ztichа, Pepíčku. Pepíček: Mámo — chyť mi žábu! Anna: Nechytnu, Pepíčku, zase bys ji kousal, tři tečky, Pepíček: Mámo, já chci žábu, tři tečky. Hugo: Máma ti nechytne žábu, Pepíčku. Pepíček, závorka, brečí, závorka, Mámo, chyť mi žábu. Evžen: Žáby chytá táta, Pepíčku, Pepíček...

ŘEDITEL: Proboha vás prosím, ať už někdo tomu parchantovi tu žábu chytí...

AUTOR *(pozvedá revolver)*: Dramaturgické připomínky až nakonec. Čtu: Pepíček: Já chci žábu, mámo. Vykřičník. Anna: Otec ti chybí žábu, Pepíčku...

ŘEDITEL: Starou belu bych chytil takovýmu spratkovi.

AUTOR: Však on mu ji nikdo nechytí. Až na konci osmého jednání. To by ztratilo vnitřní napětí. Čtu: Pepíček: Mámo, chyť mi žábu. Sigismund: Pepíčku, já ti chytím žábu...

ŘEDITEL: Stačí, to je výborná hra. Já ji beru.

AUTOR: Vážně? To dostanu hned zálohu, že. Dva tisíce. *(Zvedá revolver.)*

ŘEDITEL: Kolik?? Co vás vede, kamaráde. Záloha se dává tak pět, šest korun...

AUTOR: Dva tisíce, jinak musím dočíst...

ŘEDITEL: Dám vám dva tisíce. Tu hru strčte pod postel, sbohem.

AUTOR: Pane řediteli, já tu mám ještě jednu hru, novější...

ŘEDITEL *(zhroutí se do polštáře)*: Pomóc...

AUTOR: Tak mám číst... nebo střílet.

ŘEDITEL: Střelte! Raději střelte! A mířte dobře!

(Upravil J. Čermák)

(Z rozhlasového silvestrovského programu)

K patnáctému výročí orchestru Slávy Kunsta uvádí divadlo Paravan Kunst-appeal — koncert pro divadlo, orchestr S. Kunsta, S. Brudra a svlékací slečnu. Foto J. Červený

CO S NEMOCNOU hyenou?

M. ŠVANDRLÍK

REDAKTOR: Co si přejete, pane? Nesete nám snad nějaký článek?

MUŽ: Může se vám stát, že vám onemocní hyena.

REDAKTOR: Cože!?

MUŽ: Onemocní vám hyena. Zčista jasna je chorá a vy nevíte, co s ní. Stojíte nad ní v rozpacích a nevíte, jak se zachovat. Proto jsem přišel, abych vám nezištně poradil.

REDAKTOR: Dovolte...

MUŽ: Nejlépe je uložit hyenu do postele. Nevolte však pruhované peřiny, neboť by jí, vzhledem k její barvosleposti, mohly připomenout tygra a mohly by ji zbytečně vylekat. Doporučoval bych prošívanou deku a běžné barevné cíchy.

REDAKTOR: Poslyšte, pane...

MUŽ: Zřejmě se mě chcete otázat, kterak hyeně měříme teplotu. Pamatujte si tedy, že jí nikdy neklademe teploměr do huby, neboť by ho mohla pozřít i s vaším předloktím. Nejlépe bude, přiložíte-li choré hyeně teploměr k lýtku.

REDAKTOR: Upozorňuji vás, pane...

MUŽ: Jde vám patrně o problém, kterak hyenu krmit. Nemocné hyeně zásadně nedáváme ovocné šťávy, ovesnou kaši nebo jáhlový nákyp. Nekrmíme ji semlábou, pomfrity nebo anglickým biftekem. Tím vším nemocná hyena opovrhuje. Nejlépe učiníte, koupíte-li dvouletého kozla a zahrabete ho na zahradě. To je po několika dnech pro hyenu ta nejznamenitější pochoutka.

REDAKTOR: Pane! Už toho mám dost! Nikdy jsem žádnou hyenu nevlastnil a vlastnit nebudu! Tudíž mi nemůže onemocnět a vaše rady mi nejsou k ničemu dobré!

MUŽ: Rád vám to věřím, pane redaktore. Jenomže já čtu pravidelně, týden co týden, vaši rubriku „Jak si moderně zařídíme byt". A už jsem pátý rok bez kvartýru!

(Z rozhlasového silvestrovského programu)

... Z MLADÉ FRONTY

V množství chyb se vlastní lehce ztrácí.

O cizí zásluhy a své chyby se vždycky rádi rozdělíme.

Jablko by v sále nepropadlo. Tak se rozhodli příští přednášku udělat zas v pracovní době.

Povýšil. Dosud ho volali na kovral. Dnes poprvé na peršan.

Hodili kádra do vody, aby ukázal, jak umí plavat. Teprve v krematoriu si uvědomili, že mu měli ukázat tempa.

(JIK)

PÍSNIČKA O ŠTĚSTÍ

Z repertoáru Studia Obrazárna
Hudba: I. Holeček / Text: J. Svoboda
Úprava: J. Radechovský

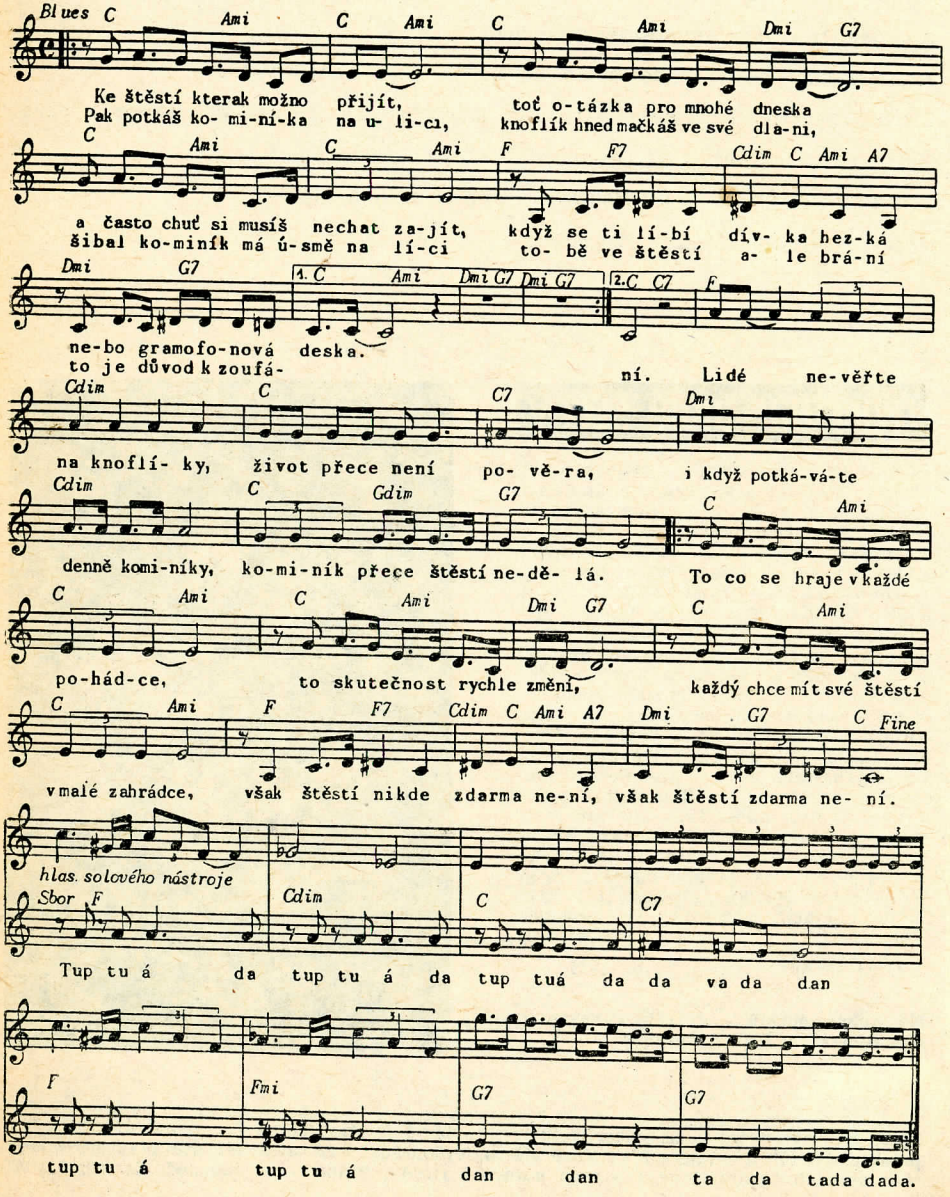

... Z HOSTA DO DOMU

Aby nepřišli o svou velikost, zakázali import metrů.

Měli tak málo chytrých, že se tam nesměli kritizovat ani hloupí.

Kdykoli si netroufl dát odpověď, napadl diskutéra, jak si troufl dát takovou otázku.

Kdyby se to netýkalo také našich nepřátel, byla by to úplná lež.

Pesimismus chytrého je přijatelnější než optimismus hloupého.

(Antonín Štubňa)

repertoár malé scény

Ročník III, leden 1965 — Vydává ministerstvo školství a kultury v nakladatelství Orbis, n. p., Praha 2, Vinohradská 46 — Redakce Repertoáru malé scény a Amatérské scény: Jiří Beneš (vedoucí redaktor), Pavel Bošek, Jaroslav Vedral, Marie Vašinková — Redakční kruh: Pavel Fiala, Vladimír Fux, Miloš Hercík, Jiří Chlíbec, Miroslav Kovářík, Vladislav Stanovský, Josef Škvorecký, Ivan Verner, Ivan Vyskočil — Grafická úprava Miloslav Fulín — Adresa redakce: Praha 1, Vinohradská 3; telefon 221054 — Tiskne Knihtisk, n. p., provoz 2, Praha 2, Slezská ul. 13 — Rozšiřuje Poštovní novinová služba, informace o předplatném podává a objednávky přijímá každá pošta i doručovatel; objednávky do zahraničí vyřizuje PNS, ústřední expedice tisku, odd. vývozu tisku, Praha 1, Jindřišská ul. 14 — Vychází jednou měsíčně, cena jednotlivého výtisku 2,50 Kčs. Toto číslo mělo redakční uzávěrku 11. prosince 1964. F-14*50007

© Nakladatelství Orbis, n. p., 1965

Na Kunst-appealu v divadle Paravan zpívá Eva Olmerová. Foto J. Červený

Právo k provozování v časopise uveřejněných textů zadává jedině Čs. divadelní a literární jednatelství (Dilia), Praha 2 — Nové Město, Vyšehradská 28; autorská práva autorů hudebních skladeb chrání Ochranný svaz autorský (OSA), Praha 6 — Bubeneč, Čs. armády 20

BLUES O STABILITĚ

Hudba: Jiří Šlitr / Text: Jiří Suchý

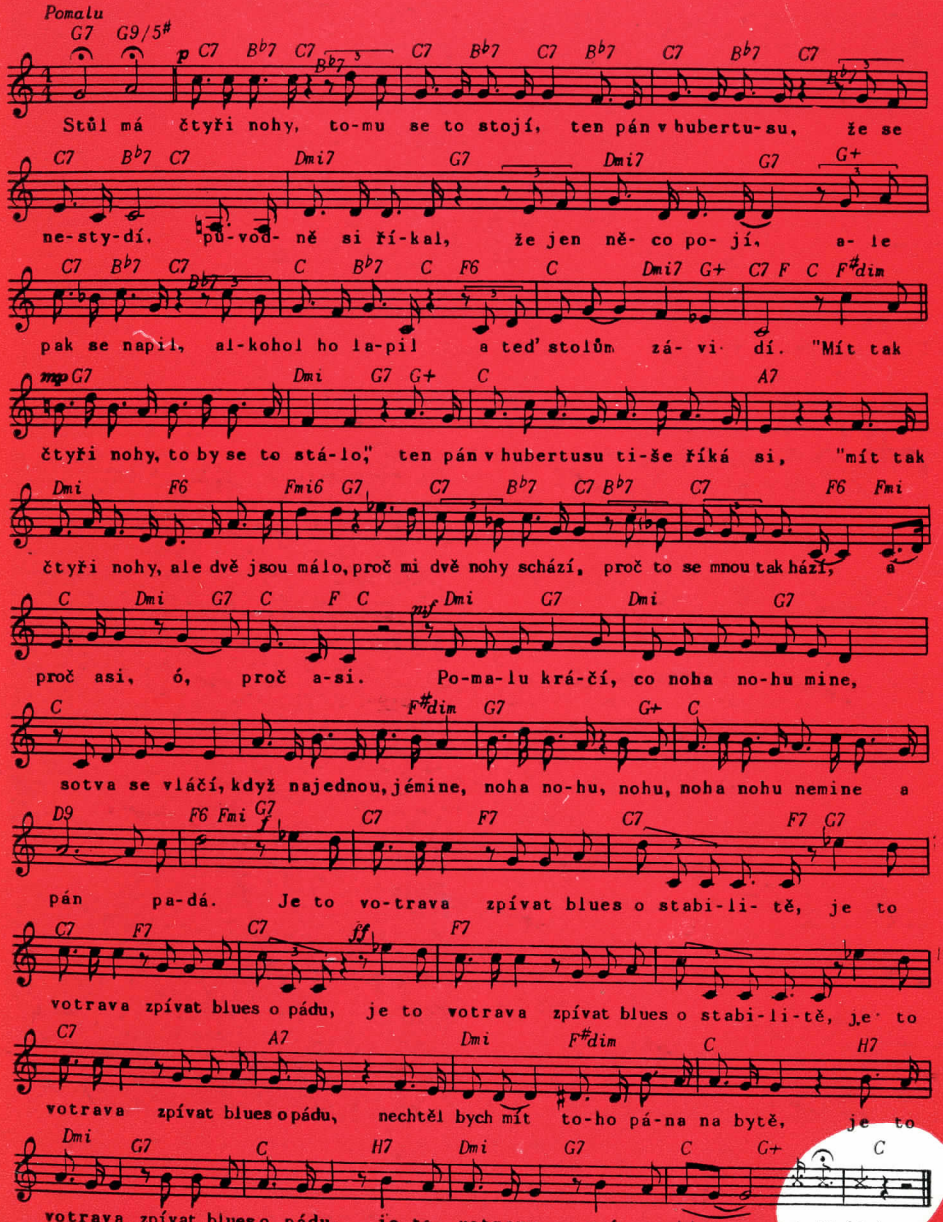

©Státní hudební vydavatelství, Praha

FOTO M. STRÁNSKÉHO Z PROGRAMU BRNĚNSKÉHO SOUBORU PANTOMIM FANFÁRY A HRANY